ФИФI ФЫМЫГЪОПУД, ФИ IЕЙ ФЫМЫГЪОПЩКIУ

АДЫГЕ ХАБЗЭ

АДЫГСКОЕ СЛОВО

КъБР-м И ПАРЛАМЕНТЫМРЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КБР

1924 ГЪЭМ И МЭКЪУАУЭГЪУЭ МАЗЭМ И 1 ЛЪАНДЗРЭ КЪЫДОКI

№249 (21.407) ● 2008 гъэм дыгъэгъазэм (декабрым) и 30, гъубж ● Тхьэмахуэм тхуэ къыдокI ● И уасэр соми 3-щ ● adyghe@mail.ru adyghepsale.ru

Нэхущ Ч. Хь. «Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и цIыхубз артист» цIэ лъапIэр фIощыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Президентым и Указ

Музыкэ гъуазджэм зегъэужьыныкIэ бгъэдэль фIыщIэм папщIэ «Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и цIыхубз артист» цIэ лъапIэр фIощын **Нэхущ Чэрим Хьэчим и къуэм** - солистым-уэрэджыкIакIуэм.

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Президент КЪАНОКЪУЭ Арсен

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 26-м
№138-УП

КIуэкIуэ М. В. Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и ЩIыхь тхылыр етыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Президентым и Указ

Зыбгъэдэт къулыкIым эрехьулIэм, хабзэр гъэбыдэныкIэ, юридическэ лэжьакIуэхэр гъэхъэзырыныкIэ иIэ екъуIэныгъэхэм, илъэс куэд Владимир хьэлэлу зэрылажьэм папщIэ Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и ЩIыхь тхылыр етын **КIуэкIуэ Мухьэмэд Владимир и къуэм** - Тезырхэр егъэхьанныкIэ федеральнэ къулыкIым и Управленэу Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щыIэм и унафэщIым и къудэгъэм.

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Президент КЪАНОКЪУЭ Арсен

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 26-м
№139-УП

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и къэрал наградэхэр тыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Президентым и Указ

ЯIэ екъуIэныгъэхэм папщIэ икIи илъэс куэд лъандэрэ хьэлэлу зэрылажьэм быхьэкIыу

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и ЩIыхь тхылыр етын

Iощын Сергей Iуэсе и къуэм - Къэрал мылькуэ зехьэныкIэ федеральнэ агентствэм и ЩIыналъэ управленэу Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щыIэм и унафэщIым

Боровик Татьянэ Василий и пхъум - «Севкавремтрен» акционер обществэ зэIуахэм экономикэмкIэ и отделым и унафэщIым

Ольмезов Мухьэмэд Иброхьим и къуэм - Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Налшык къалэ судым и тхьэмадэм и къуэдэм

Рэмзан Раисэ Хьэжысмел и пхъум - Шэрэдж муниципальнэ районым и администрацэм и Iэтащхьэм и къудэгъэм;

«Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щIыхь зиIэ и дохутыр» цIэ лъапIэр фIощын

Асанов Лейла Юсуп и пхъум - Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм Лжьышгъэмрэ социальнэ зыужьыныгъэмкIэ и министерствэм и «Лэгъупыкъу» республикэ сабий социально-реабилитацэ центр» къэрал IуэхущIапIэм и унафэщIым узынщагъэр зэтегъэуцужьыныкIэ и къудэгъэм

«Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щIэныгъэмкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ» цIэ лъапIэр фIощын

Тембот ФатIимэт Асльэнбий и пхъум - «Урысейм щIэныгъэхэмкIэ и академием и Къэбэрдей-Балькъэр щIэныгъэ центрым къыгъэлъагIэныжьа я экологиемкIэ и институт» къэрал IуэхущIапIэм и унафэщIым

«Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм промышленностымкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ» цIэ лъапIэр фIощын

ЛIуэжь Адэлбий Билюл и къуэм - «Тэрч алмаз Iэмэпсымэ завод» акционер обществэ зэIуахэм и генеральнэ директорым

«Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щIыхьэм щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ» цIэ лъапIэр фIощын

Тембот ФатIимэт Асльэнбий и пхъум - «Урысейм щIэныгъэхэмкIэ и академием и Къэбэрдей-Балькъэр щIэныгъэ центрым къыгъэлъагIэныжьа я экологиемкIэ и институт» къэрал IуэхущIапIэм и унафэщIым

«Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм промышленностымкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ» цIэ лъапIэр фIощын

Бакъ Фаниэ Уэсмэн и пхъум - къэрал IуэхущIапIэхэмрэ жылагъуэ Iуэхутхьбзэхэмрэ я лэжьакIуэхэм я профессиональнэ союзым и Къэбэрдей-Балькъэр республикэ комитетым и унафэщIым

«Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щIыхьэм Iуэхутхьбзэхэр яхуэщIэныкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ» цIэ лъапIэр фIощын

КIэрэф Асльэнбэч Хьэжнагуэ и къуэм - «Горный» производствэ комбинат» муниципальнэ предприятэ зэгуэтым и унафэщIым

«Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм физкультурэмрэ спортымкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ» цIэ лъапIэр фIощын

Усачев Алексей Иван и къуэм- Прохладнэ къалэ округым и администрацэм щIалэгъуалэ политикэмрэ спортымкIэ и къудамэм и унафэщIым

«Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щIыхь зиIэ и экономист» цIэ лъапIэр фIощын

Черешковэ Олыг Николай и пхъум - «Прохладнэ» ООО банкым и правленэм и унафэщIым.

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Президент КЪАНОКЪУЭ Арсен

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 29-м
№141-УП

Щхьэгъэпсэ З. Л. «Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щIыхь зиIэ и юрист» цIэ лъапIэр фIощыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Президентым и Указ

Кадрэхэр гъэхьэзырыныкIэ егъэшI и щхьэкIэ лъэкIыгъэшхуэ зэрыгъэфIигъэкIам икIи илъэс куэд лъандэрэ хьэлэлу зэрылажьэм папщIэ «Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щIыхь зиIэ и юрист» цIэ лъапIэр фIощын **Щхьэгъэпсэ Заурбий Лол и къуэм** - «Урысей Федерацэм Къэрал кIуэцI IуэхущIапIэ и министерствэм Краснодар дэт и университет» профессиональнэ щIэныгъэ нэхъыщхьэ щрагъэгъуэт федеральнэ къэрал едзапIэм Налшык дэт и къудамэм и унафэщIым.

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Президент КЪАНОКЪУЭ Арсен

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 29-м
№142-УП

ЩIалэгъуалэр ягъэлъапIэ

● ЩIэныгъэ

Дыгъэгъазэм и 27-м КъБР-м и Правительствэм и Унэм Президент Къанокъуэ Арсен щIалэщIащ «ЩIэныгъэ» лъэпкъ проектым хнубыдэ дунейпсо, урысейпсо, щIыналъэ зэпеуэхэм текIуэныгъэ ящыщызыхьа щIыхь 44-м иIи фIыщIэ тхылъхэр, саугъэтхэр щаритыжащ.

ЗэIуущIэр къызэIуихащ КъБР-м щIэныгъэмрэ егъэджэныгъэмкIэ и министр **ЩхьэгъэпсэО Сэфарбий.** Абы щIалэгъуалэм псалъэ гуапэкIэ захуигъэзащ, екъуэхъуащ.

Президент **Къанокъуэ Арсен** къыщIэпсалъэм къыхигъэщащ къэралым, республикэм и экономикэ, политикэ, щэнхабзэ гъащIэм иджырей щIалэгъуалэр фIыуэ зэрыхэлажьыхьыр, адэкIи апхуэдэу щытыну зэрыщыгугъыр.

- ЩIалэгъуалэращ къаруущIэрэ гукъыдэж кьоэт зэфIэкIрэ кьызыбгъэдэкI хабзэр. Си гуапэ мэхъу ди республикэм и щIалэщIэхэмрэ пщащэхэмрэ екIуэрэ ещхьу утыку зэрихьэфыр, езыхэм хуэдэхэр зэрызытрамыгъакIуэр. Хэхъуэну, дэкIуеину хущIэкъу щыхухэм я щIэзгъэкъуэну къуэр «ЩIэныгъэ» лъэпкъ проектыр кьыщIыхьатхьари нобэ хуэдэ зы махуэщ. Сынывохъуэхъу, фи ехьулIэныгъэхэм нэхъри хэвгъэхъуэну, гукъыдэжрэ дэрэжьгъуэрэ фи куэду фыпсэуну, дызытехьэ илъэсыщIэрэи махуэ фхуэхъуну, - жиIащ Президентым.

Дунейпсо, урысейпсо щIыналъэ зэпеуэхэмрэ олимпиадэхэмрэ яп увыпIэр кьыщызыхьа щIыхь 44-м ящыщу щIыхь 33-м федерал мылькуэм ящыкIыу сом мин хыщI-хыщI иратащ, етIуанэ, ещанэ увыпIэхэр зыубыдахэм сом мин 30, республикэ саугъэтыр - сом мин 15 хъур - щIыхь 11-м лъагъэсащ.

ЗэIущIэм и кIэм щIалэгъуалэм Президентым фIыщIэ хуащIащ, и гъусэу сурэт зытрагъэхащ.

КъАНЫКЪУЭ Анфисэ.

● Хъыбар гупэ

Иджырей Iэмэпсымэхэмкlэ къызэгъэпэща IуэхущIапIэхэр

Дыгъэгъазэм и 27-м Налшык къыщызэIуахащ щIэныгъэ, хозыфхэр щызэхэтыкIэ медицинэ центрымрэ зэпещIащэр зэфIэкъэвжьыным хуэунэмIа физкультурэм и унэмрэ. А тIуми хьэзыр зэрещIам еплъащ КъБР-м и Президент Къанокъуэ Арсен.

ФИЗКУЛЬТУРЭМКIЭ щIеIэзэ IуэхущIапIэм и унэр 1964 гъэм ящIауэ щытащ. Ар Налшык и курорт Iыхьлэм хеубыдэ, ауэ зэман кIыхькIэ Iэ зэремыIэ щIыхь кьыщIэкIыу икьукIэ фейцей хьуат.

Иджы а унэр екIуу кьаехъащIэрэщIэжащ, спорт залу тIу гуащIыхьащ, зыгъэпсакIыпIэжэ зэрагъэпэщыжащ. Бассейныр и куурыгьыр метрэ 4-м нагъэсащ щIэрыщIэу къращIыкIыжащ.

Бжэхэмрэ щхьэгъубжэхэмрэ зэрахьэжащ, энергэгъэпIэ котельнэ щхьэхуэ ягъэуващ. IуэхущIапIэм и пщIантIэри зыхуей хагъэхащ. Псори зэхэту я ухуэныгъэм текIуэда сом мелуан 56,5-р федеральнэ бюджетым кьыхэкIащ.

Сымаджэхэм щIеIэзэ, узыфэхэр щызэхэгъэкI центрыр зы илъэсым кьаригьыдэу зэрагъэпэщыжащ. Къаныкъуэ Арсен кьыззэрихигъэщамкIэ, иджы ар Iэмэму Iажьэ къыщIэщIэ зыхуей IэщIагъэлI псори иIэщ, ауэ абы хэзэрэ яхуэфащэ улахъуэ яхуэгъэувын хуейщ. Абыхэм сэбэп хьунущ лэжьапIщ тыкIэм и отраслевой хабзэхэр щыкIыпIэ 1-м щыщIэдзауэ кьыззэрагъэсэбэпынур.

Центрым и Iуэхутхьбзэхэр кьыззэпэIыкIыну щIыхьэм папщIэ абыхэм я уасэхэр ягъэмэщIэнущ е пщIэншэ дыдэу щытынкIэ хьунущ. Нэхъ пуду е пщIэншэу Iуэхутхьбзэхэр зыхуащIапхъэхэр игъэбеледжьыныну Къаныкъуэ Арсен кьалэн щиIащ КъБР-м и узынщагъэр хьумэныкIэ и министр Бицу Вадим: «Арыншамэ ахвшэкIэ хуащIахэм фIэкI мы IуэхущIапIэм кьемыкIэлъфыныкIэ хьунущ, ар зыкIи кьеизэгъыркъым».

Президентым жиIащ узынщагъэр хьумэныр Iуэху нэхъыщхьэ дыдэхэм зэращыщыр икIи абы зэпымыуэу гульытэ зэрэпсэуращынур кьыхихгъэщхьэхуэкIащ.

МЕЧИЕВАсхьэт,
КъБР-м и Президентымрэ Правительствэмрэ я пресс-IуэхущIапIэм и лэжьакIуэ.

«Зыуэ щыт Урысей» партым дзыхь зригъэзэжэр къегъэлъагъуэ

● 2009 гъэм гъатхэпэм и 1-м КъБР-м и Парламентым хахынущ

Республикэм законхэр къыдэзыгъэкI и орган нэхъыщхьэм и еплIанэ зэхуэгъэсыгъуэм иديпутатхэр мы гъэм яп дыдэу хахынущ парт спискэхэм ящкIи.

АРАЩ ихъыбгэу зи гугъу щащIар 2008 гъэм дыгъэгъазэм и 26-м «Зыуэ щыт Урысей» партым и щIыналъэ къудамэм иригъэкIуэкIа XV конференцым. Абы кьрихьэлIащ партым и щIыпIэ организацэ псоми щыхаха делегату 259-рэ. Конференцым щIыналъэ республикэм и щэнхабзэ, социально-экономикэ Iэнатlэхэм зегъэужьыным и лъэныкъуэкIэ партым и щIыналъэ къудамэм хэхыныгъэм и пэ кьыхуэу игъэхьэзыра программэм и проектыр.

Къэрал Думэм и депутат, УФ-м и Ипщэ щIыналъэ зэхуаку зэзыгъэуIу советым и унафэщIым и къуэдзэ **Муслимов Ильяз** конференцым кьыщыщIыпсалъэм кьыхигъэщхьэхуэкIащ иджырей хэхыныгъэхэр зэман мытынишым зэрырихьэлIэр икIи абы кьыхэхIыу Парламентым щIэуэ хахыну псоми я пщэ кьалэн инхэр кьызэрыдэхуэр. Кьэпсалъэм хэхауэ кьигъэлъэгъуащ партым и Къэбэрдей-Балькъэр щIыналъэ къудамэм хэхыныгъэм и пэ кьыхуэу игъэхьэзыра программэр «Зыуэ щыт Урысей» партым и Генеральнэ советым сыт и лъэныкъуэкIи зэгъэуIуауэ къыззэрилытащ. «Фэфхуэдэу щIыналъэ псоми я кIэн кьыкIакъым - абыхэм куэд яхэтхьыжьанэми гугъу зрагъэхьу зэрыдзэжьам папщIэ фIыщIэ яхуищIащ. КъБР-м и Президентым кьыхигъэщхьэхуэкIащ Парламентым парт зэмылIужьыгъуэхэм я лIыкIуэхэр хэтмэ зэрыфIэтэмэмыр. «Зауагъэ хъунтэкъым зы партым и лIыкIуэхэм фIэкIа депутату хамыныкыр икIи жэуапльныгъэр зэрыщыту апхуэдэ зы пщIэ и пщэ кьыщIэщхьэхуэкIащ. Дэ кризисым и лъэхъэнэ нэхъ ткIийм дыхьохьэ икIи абы хэщIыкIыгъэшхуэ димыIэу дыкьыкъэхIын папщIэ нэхъри быдэу дызэкъуэрэн икIи дегугъуу дылэжьэн хуейщ».

Конференцым и дэжьыгъэм хэтащ КъБР-м и Парламентым и Унафэщ **Бечелов Ильяс**, УФ-м и Президентым и Администрацэм къэрал кIуэцI политикэмкIэ и управленэм и лэжьакIуэ **Карчаев Ренат**. Конференцыр иригъэкIуэкIащ «Зыуэ щыт Урысей» партым и щIыналъэ къудамэм и политоветым и секретарь **Жэрыкъуэ Борис**.

ХЬЭГУАРЭ Джамилэ.

ИльэсыщIэм и нэщэнэ

Налшык къалэ дэт «Оазис» сату IуэхущIапIэм гъэ къэс щэкIуэгъуэм и 1-м къыщызэIуах ильэсыщIэ псейр зэрагъэщIэращIэ хьэпшыпи щыкIуфэкIуэкIэ щащэ тыкуэн щыдыкIу. Абы щIэльщ хьэпшыпи зэмылIужьыгъуэу зы миным щIигъу, дэтхэнэри нэр тепщIыпщIэу гъэщIэрэщIащ. Украинэм къраш мы хьэпшыпхэр IэкIэ ягъэщIэращIэу аращи, зы экземпляр закъуэ фIэкIа мыхъуэхэри яхэтщ. Псейм фIаIалъхь щIуугъэнэхэм нэмыщIи, тыкуэным къыщыбогъуэт уи Iыхьлыхэм уаэзэрыхуэупсэн саугъэт щIэщыгъуэхэри.

Сурэтым щыфлъагъу тыкуэнтет Токъаэ Ольгэ хьэпшыпрэ саугъэту къэпщэхунумкIэ чэнджэщэгъу пхуэхъунущ.

НЭЩIЭПЫДЖЭ Замирэ.
Сурэтыр **К ЪАРЕИ Элинэ** *трихаIащ.*

Къанокъуэ Арсен Къардэнгъущ Iзырамыку и унагъуэм яхуогузавэ

Щэбэт кIуам щIалъхьащ лъэпкъ щэнхабзэм и лэжьакIуэ гъуэгурыкIуэ, КъБР-м и щыхьэт артист, КъБР-мэр Адыгэ Республикэмрэ IуэхущIапIэмрэ щыIэ зиIэ и лэжьакIуэ Къардэнгъущ Зырамыку ПатIурэ и къуэр. Къэбэрдей-Балькъэрым и Президент Къанокъуэ Арсен дунейм ехыжам и унагъуэм щыIащ икIи абы и Iыхьлыхэм яхуогузавэ.

РЕСПУБЛИКЭМ и Iэтащхьэм къыхигъэщхьэхуэкIащ Къардэнгъущ Зырамыку цIыхуищхуэу зэрыщытар, лъэпкъ щэнхабзэм зегъэужьыным абы куэд зэрыхищIыкIыр. «Зырамыку къызэрымыкIуэ цIыхуу, Iуэху куэдым хуэIэзэу щытащ. Къэбэрдей-Балькъэрыр абы и цIэм ирогъэ икIи ильэс куэдкIэ адыгэ Iуэрыдуэтэр зэрыязэхуихьсыжам, цIыхубэ уэрэдхэр тельыджэу жиIэу зэрыщытам, драматургиеми сценэми лIыхъужьхэм я образхэр зэрыщIэтам пщIэшхуэ хуеIуэ. Абы и Iэдакъэм кьыщIэкIа псори ди лъэпкъым хьугъуфIыгъуэ кьыхуэунащ», - жиIащ Къаныкъуэ Арсен.

КъБР-м и Президентымрэ Правительствэмрэ я пресс-IуэхущIапIэ.

● Щыгъуэ телеграммэхэр

И пщIэр зэи кIуэдыжынукъым

ИОРДАНИЕМ ис адыгэ псоми гущIыхьэ тщыхъуащ щIэныгъэлI щIэрыIуэ, лъэпкъ щэнхабзэм псэужьлIэжу хуэпсэжьа, ди куэдым лъапIэ Къардэнгъущ Зырамыку дунейм зэрехьажар. Ешыр тхэкIыжами, абы кьызэринэкIащ зи пщIэр зи мыкIуэдыжьын IэдакъэщIкI тельыджэхэр. Зырамыку зыхуэлэжьар адыгэ Iэпкъыщ, абы и пщIэр лъагэ хуныкIыр, и щэнхабзэм нэхъри зиужьынырыщ. ИгъащIэкIэ дигу илъынущ ди лъэпкъэгъу щэджащэм и фэепль нэхур.

Уэрдым Мухьэмэд-Алий, Абыдзэхэ Iэниуаррэ Усамэрэ, Балькъэр Мухьэмэд, Алъэскырхэ Мухьэмэд, Ихьсан, Имад, Шэхьир, Хьусам, Уэлид, Самир, Мамдуль, Талъостэн Хьэшим, Дзанэ Аньний, Къардэн Самир, Исхьэкъат Джамил, ЛампIэжь Амжэд, Хьенэ Нэуаф, Хэкужь Мусэ, Iумэт Сэид, Хэкужь Хьердин, Абеикъуэ Башир, Хъымыщ Омран, Балъкъэр Iэниуар, Жамболэт тIэхьсин, Стащ Фозий, Хъунэгу Надия, Дыгъужьокъуэ Мухьэмэд, Нэхущ Мыхьмуд, Азокъуэ Мусэ, Молэ Исхьэкъ, Апэжьыкь Майе.

Иордание, Амман къалэ.

* * *

КЪАРДЭНГЪУЩI Зырамыку дунейм зэрехьажар ягу щIыхьауэ, абы и унагъуэм, и Iыхьлыхэм, и благъэхэм кьахуэгуэзэващ:

- **♦Тыркум щыIэ Адыгэ Хасэхэм я федерацэр** *(Кафдер);*
- **♦Сирием щыIэ Адыгэ ФIыщIэ Хасэр;**
- **♦ Германием щыIэ Адыгэ Хасэр;**
- **♦Адыгэ Республикэм и Адыгэ Хасэр;**
- **♦Къэрэшей-Шэрджэс Республикэм и Адыгэ Хасэр;**
- **♦ Абхъаз Республикэм и ТхакIуэхэм я союзыр;**
- **♦Москва дэс адыгэхэм я Хасэр;**
- **♦КъШР-м и ТхакIуэхэм я союзым и правленэм и гущIэБэчыжь Лейлэ;**
- **♦ЩIэныгъэхэм я Урысей Академием психологиемкIэ и институтым и профессор Къэбардэ Мухьэмэд;**
- **♦Урысей Федерацэм щIыхь зиIэ и артист, Къэрэшей-Шэрджэсым, Къэбэрдей-Балъкъэрым, Адыгейм я щIыхьэ артист Тут Заур.**
- **♦Къэбэрдей Адыгэ Хасэр;**
- **♦Дунейпсо Адыгэ Хасэр;**
- **♦Хамэ къэрал къикIыжауэ КъБР-м щIпсэухэм кьаабгъэдэкIыу** *(Абеикъуэ Шухьэиб, Къумыкъуэ Мамдухь, н.);*
- **♦ Шапсыгъ Адыгэ Хасэр;**
- **♦Мэзэдгу Адыгэ Хасэр;**
- **♦Ставрополь Адыгэ Хасэр;**
- **♦Голландием щыIэ Адыгэ Хасэр;**
- **♦США-м щыIэ Адыгэ ФIыщIэ Хасэр** *(Нью-Джерси штат);*
- **♦Калифорниием** *(США)* **щыIэ Адыгэ щэнхабзэ Хасэр;**
- **♦«Карпак-Н» фирмэр** *(Налшык къ., унафэщIыр Сэбаншы Назмиц).*

Къэбардей-Балькъэрым я зэкъуэтыныгъэр гъэбыдэн

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Президент Къанокъуэ Арсен ебыым и лэжьапIэм щыIуущIащ УФ-м и Федеральнэ Зэхуэсым Федерацэмкlэ и Советым Егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ и комитетым и унафэщI. КъБР-м и гъэзэщIакIуэ органэм я лIыкIуэу Федерацэмкlэ Советым хэт Чеченов Хьусейн. Зэ1ущIэм гулытэ хэха щыхуащIащ республикэм иц лъпкъхэм яку дэлъ зэхуущыныкIэхэр егъэфIэкIуэным пыщIа Iуэхуэхэм.

ЧЕЧЕНОВ Хьусейн жиIащ КъБР-м и Президентым иригъэкIуэкI лэжьыгъэр икIи жылагъуэ зэхуаку щIыналъэхэр жылагъуэ пыуухьаIакIэм хэгъэхьэжьным теуухуаеу Президентым и унафэкIэ республикэм и властым и органэхэм я лэжьакъэр зэрыдгIыгъыр. Абыхэм къадэкIуэу сенаторым кьыхилъхьащ, езым кьызэрильытэмкIэ, республикэм и лъэпкъхэм яку дэлъ зэхуущыныгъэ кIэхэр, зэгурыIуэныгъэр гъэбыдэным и лъэныкъуэкIэ сэбэп хьуну Iуэху зыбжанэ. Кьапщтэмэ, абыхэм ящIыщ Налшык къалэ округым хэтыным е абы кьыхэкIыжьным теухуауэ Хьэсэнэй, Белая Речка посёлкэм референдум щегъэкIуэкIыным, Кавказ Ищхьэрэм я профессиональнэ щыкIэпшныгъэ Абаев Султанбек и цIэр Гъуазджэмкlэ Кавказ Ищхьэрэ институтым фIощыным. Апхуэдэу сенаторым кьыхихгъэщащ IуащIкъэмахуэтIауэ Къбр-м и Президентым иригъэкIуэкI политикэр цIыхухэм я зэрыкъуэкIыным, политикэм и щэнхабзэ гъащIэм иджырей щIалэгъуалэр фIыуэ зэрыхэлажьыхьыр, адэкIи апхуэдэу щытыну зэрыщыгугъыр.

- ЩIалэгъуалэращ къаруущIэрэ гукъыдэж кьоэт зэфIэкIрэ кьызыбгъэдэкI хабзэр. Си гуапэ мэхъу ди республикэм и щIалэщIэхэмрэ пщащэхэмрэ екIуэрэ ещхьу утыку зэрихьэфыр, езыхэм хуэдэхэр зэрызытрамыгъакIуэр. Хэхъуэну, дэкIуеину хущIэкъу щыхухэм я щIэзгъэкъуэну къуэр «ЩIэныгъэ» лъэпкъ проектыр кьыщIыхьатхьари нобэ хуэдэ зы махуэщ. Сынывохъуэхъу, фи ехьулIэныгъэхэм нэхъри хэвгъэхъуэну, гукъыдэжрэ дэрэжьгъуэрэ фи куэду фыпсэуну, дызытехьэ илъэсыщIэрэи махуэ фхуэхъуну, - жиIащ Президентым.

Дунейпсо, урысейпсо щIыналъэ зэпеуэхэмрэ олимпиадэхэмрэ яп увыпIэр кьыщызыхьа щIыхь 44-м ящыщу щIыхь 33-м федерал мылькуэм ящыкIыу сом мин хыщI-хыщI иратащ, етIуанэ, ещанэ увыпIэхэр зыубыдахэм сом мин 30, республикэ саугъэтыр - сом мин 15 хъур - щIыхь 11-м лъагъэсащ.

Зэ1ущIэм и кIэм щIалэгъуалэм Президентым фIыщIэ хуащIащ, и гъусэу сурэт зытрагъэхащ.

КъАНЫКЪУЭ Анфисэ.

И пщIэр зэи кIуэдыжынукъым

ИОРДАНИЕМ ис адыгэ псоми гущIыхьэ тщыхъуащ щIэныгъэлI щIэрыIуэ, лъэпкъ щэнхабзэм псэужьлIэжу хуэпсэжьа, ди куэдым лъапIэ Къардэнгъущ Зырамыку ПатIурэ и къуэр. Къэбэрдей-Балькъэрыр абы и щэнхабзэм и лэжьакIуэ, щIэныгъэлI щIэрыIуэ, лъэпкъ щэнхабзэм псори ди лъэпкъым хьугъуфIыгъуэ кьыхуэунащ», - жиIащ Къаныкъуэ Арсен.

КъБР-м и Президентымрэ Правительствэмрэ я пресс-IуэхущIапIэ.

● Щыгъуэ телеграммэхэр

И пщIэр зэи кIуэдыжынукъым

ИОРДАНИЕМ ис адыгэ псоми гущIыхьэ тщыхъуащ щIэныгъэлI щIэрыIуэ, лъэпкъ щэнхабзэм псэужьлIэжу хуэпсэжьа, ди куэдым лъапIэ Къардэнгъущ Зырамыку ПатIурэ и къуэр. Къэбэрдей-Балькъэрым и Президент Къанокъуэ Арсен дунейм ехыжам и унагъуэм щыIащ икIи абы и Iыхьлыхэм яхуогузавэ.

РЕСПУБЛИКЭМ и Iэтащхьэм къыхигъэщхьэхуэкIащ Къардэнгъущ Зырамыку цIыхуищхуэу зэрыщытар, лъэпкъ щэнхабзэм зегъэужьыным абы куэд зэрыхищIыкIыр. «Зырамыку къызэрымыкIуэ цIыхуу, Iуэху куэдым хуэIэзэу щытащ. Къэбэрдей-Балькъэрыр абы и цIэм ирогъэ икIи илъэс куэдкIэ адыгэ Iуэрыдуэтэр зэрыязэхуихьсыжам, цIыхубэ уэрэдхэр тельыджэу жиIэу зэрыщытам, драматургиеми сценэми лIыхъужьхэм я образхэр зэрыщIэтам пщIэшхуэ хуеIуэ. Абы и Iэдакъэм кьыщIэкIа псори ди лъэпкъым хьугъуфIыгъуэ кьыхуэунащ», - жиIащ Къаныкъуэ Арсен.

КъБР-м и Президентымрэ Правительствэмрэ я пресс-IуэхущIапIэ.

● Хъыбар гупэ

Иджырей Iэмэпсымэхэмкlэ къызэгъэпэща IуэхущIапIэхэр

Дыгъэгъазэм и 27-м Налшык къыщызэIуахащ щIэныгъэ, узыфэхэр щызэхэтыкIэ медицинэ центрымрэ зэпещIащэр зэфIэкъэвжьыным хуэунэмIа физкультурэм и унэмрэ. А тIуми хьэзыр зэрещIам еплъащ КъБР-м и Президент Къанокъуэ Арсен.

ФИЗКУЛЬТУРЭМКIЭ щIеIэзэ IуэхущIапIэм и унэр 1964 гъэм ящIауэ щытащ. Ар Налшык и курорт Iыхьлэм хеубыдэ, ауэ зэман кIыхькIэ Iэ зэремыIэ щIыхь кьыщIэкIыу икьукIэ фейцей хьуат.

Иджы а унэр екIуу кьаехъащIэрэщIэжащ, спорт залу тIу гуащIыхьащ, зыгъэпсакIыпIэжэ зэрагъэпэщыжащ. Бассейныр и куурыгьыр метрэ 4-м нагъэсащ щIэрыщIэу къращIыкIыжащ.

Бжэхэмрэ щхьэгъубжэхэмрэ зэрахьэжащ, энергэгъэпIэ котельнэ щхьэхуэ ягъэуващ. IуэхущIапIэм и пщIантIэри зыхуей хагъэхащ. Псори зэхэту я ухуэныгъэм текIуэда сом мелуан 56,5-р федеральнэ бюджетым кьыхэкIащ.

Сымаджэхэм щIеIэзэ, узыфэхэр щызэхэгъэкI центрыр зы илъэсым кьаригьыдэу зэрагъэпэщыжащ. Къаныкъуэ Арсен кьыззэрихигъэщамкIэ, иджы ар Iэмэму Iажьэ къыщIэщIэ зыхуей IэщIагъэлI псори иIэщ, ауэ абы кьэзэрэ яхуэфащэ улахъуэ яхуэгъэувын хуейщ. Абыхэм сэбэп хьунущ лэжьапIщ тыкIэм и отраслевой хабзэхэр щыкIыпIэ 1-м щыщIэдзауэ кьыззэрагъэсэбэпынур.

Центрым и Iуэхутхьбзэхэр кьыззэпэIыкIыну щIыхьэм папщIэ абыхэм я уасэхэр ягъэмэщIэнущ е пщIэншэ дыдэу щытынкIэ хьунущ. Нэхъ пуду е пщIэншэу Iуэхутхьбзэхэр зыхуащIапхъэхэр игъэбеледжьыныну Къаныкъуэ Арсен кьалэн щиIащ КъБР-м и узынщагъэр хьумэныкIэ и министр Бицу Вадим: «Арыншамэ ахвшэкIэ хуащIахэм фIэкI мы IуэхущIапIэм кьемыкIэлъфыныкIэ хьунущ, ар зыкIи кьеизэгъыркъым».

Президентым жиIащ узынщагъэр хьумэныр Iуэху нэхъыщхьэ дыдэхэм зэращыщыр икIи абы зэпымыуэу гульытэ зэрэпсэуращынур кьыхихгъэщхьэхуэкIащ.

МЕЧИЕВАсхьэт,
КъБР-м и Президентымрэ Правительствэмрэ я пресс-IуэхущIапIэм и лэжьакIуэ.

«Зыуэ щыт Урысей» партым дзыхь зригъэзэжэр къегъэлъагъуэ

Республикэм законхэр къыдэзыгъэкI и орган нэхъыщхьэм и еплIанэ зэхуэгъэсыгъуэм иديпутатхэр мы гъэм яп дыдэу хахынущ парт спискэхэм ящкIи.

АРАЩ ихъыбгэу зи гугъу щащIар 2008 гъэм дыгъэгъазэм и 26-м «Зыуэ щыт Урысей» партым и щIыналъэ къудамэм иригъэкIуэкIа XV конференцым. Абы кьрихьэлIащ партым и щIыпIэ организацэ псоми щыхаха делегату 259-рэ. Конференцым щIыналъэ республикэм и щэнхабзэ, социально-экономикэ Iэнатlэхэм зегъэужьыным и лъэныкъуэкIэ партым и щIыналъэ къудамэм хэхыныгъэм и пэ кьыхуэу игъэхьэзыра программэм и проектыр.

Къэрал Думэм и депутат, УФ-м и Ипщэ щIыналъэ зэхуаку зэзыгъэуIу советым и унафэщIым и къуэдзэ **Муслимов Ильяз** конференцым кьыщIыпсалъэм кьыхигъэщхьэхуэкIащ иджырей хэхыныгъэхэр зэман мытынишым зэрырихьэлIэр икIи абы кьыхэхIыу Парламентым щIэуэ хахыну псоми я пщэ кьалэн инхэр кьызэрыдэхуэр. Кьэпсалъэм хэхауэ кьигъэлъэгъуащ партым и Къэбэрдей-Балькъэр щIыналъэ къудамэм хэхыныгъэм и пэ кьыхуэу игъэхьэзыра программэр «Зыуэ щыт Урысей» партым и Генеральнэ советым сыт и лъэныкъуэкIи зэгъэуIуауэ къыззэрилытащ. «Фэфхуэдэу щIыналъэ псоми я кIэн кьыкIакъым - абыхэм куэд яхэтхьыжьанэми гугъу зрагъэхьу зэрыдзэжьам папщIэ фIыщIэ яхуищIащ. КъБР-м и Президентым кьыхигъэщхьэхуэкIащ Парламентым парт зэмылIужьыгъуэхэм я лIыкIуэхэр хэмэ зэрыфIэтэмэмыр. «Зауагъэ хъунтэкъым зы партым и лIыкIуэхэм фIэкIа депутату хамыныкыр икIи жэуапльныгъэр зэрыщыту апхуэдэ зы пщIэ и пщэ кьыщIэщхьэхуэкIащ. Дэ кризисым и лъэхъэнэ нэхъ ткIийм дыхьохьэ икIи абы кьыхэхIыу зэрыдыкьыкъэхIын папщIэ нэхъри быдэу дызэкъуэрэн икIи дегугъуу дылэжьэн хуейщ».

Конференцым и дэжьыгъэм хэтащ КъБР-м и Парламентым и Унафэщ **Бечелов Ильяс**, УФ-м и Президентым и Администрацэм къэрал кIуэцI политикэмкIэ и управленэм и лэжьакIуэ **Карчаев Ренат**. Конференцыр иригъэкIуэкIащ «Зыуэ щыт Урысей» партым и щIыналъэ къудамэм и политоветым и секретарь **Ж

Багъ ФатIимэт Берд и пхъур Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэм и къульыкъум гъэувыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм и 100 статьям и Iыхьэ 1-м и «и» пунктым, 117 статьям и Iыхьэ 3-м, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэхэм я Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 6 статьям я пкъ иткIэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым **унафэ ещI**:

1. **Багъ ФатIимэт Берд и пхъур** Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ Налшык къалэм и суд участкэ №93-м илъэситху пIалъэкIэ гъэувын.

2. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ БЕЧЕЛОВ Ильяс

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 23-м
№1621-П-П

Валий Альберт Барэсбий и къуэр Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэм и къульыкъум гъэувыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм и 100 статьям и Iыхьэ 1-м и «и» пунктым, 117 статьям и Iыхьэ 3-м, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэхэм я Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 6 статьям я пкъ иткIэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым **унафэ ещI**:

1. **Уэлий Альберт Барэсбий и къуэр** Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ Бахъсэн районым и суд участкэ №1-м илъэситху пIалъэкIэ гъэувын.

2. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ БЕЧЕЛОВ Ильяс

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 23-м
№1622-П-П

Гузеев Сэфарбий Жэмал и къуэр Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэм и къульыкъум гъэувыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм и 100 статьям и Iыхьэ 1-м и «и» пунктым, 117 статьям и Iыхьэ 3-м, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэхэм я Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 6 статьям я пкъ иткIэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым **унафэ ещI**:

1. **Гузеев Сэфарбий Жэмал и къуэр**Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ Налшык къалэм и суд участкэ №10-м илъэситху пIалъэкIэ гъэувын.

2. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ БЕЧЕЛОВ Ильяс

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 23-м
№1623-П-П

Дол Маринэ Мухьэрбий и пхъур Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэм и къульыкъум гъэувыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм и 100 статьям и Iыхьэ 1-м и «и» пунктым, 117 статьям и Iыхьэ 3-м, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэхэм я Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 6 статьям я пкъ иткIэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым **унафэ ещI**:

1. **Дол Маринэ Мухьэрбий и пхъур** Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ Аруан районым и суд участкэ №91-м илъэситху пIалъэкIэ гъэувын.

2. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ БЕЧЕЛОВ Ильяс

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 23-м
№1624-П-П

Дэдэхъу Людмилэ Нурхьэлий и пхъур Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэм и къульыкъум гъэувыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм и 100 статьям и Iыхьэ 1-м и «и» пунктым, 117 статьям и Iыхьэ 3-м, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэхэм я Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 6 статьям я пкъ иткIэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым **унафэ ещI**:

1. **Дэдэхъу Людмилэ Нурхьэлий и пхъур** Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ Шэджэм районым и суд участкэ №91-м илъэситху пIалъэкIэ гъэувын.

2. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ БЕЧЕЛОВ Ильяс

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 23-м
№1625-П-П

Занкишиевэ Алевтинэ Кемал и пхъур Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэм и къульыкъум гъэувыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм и 100 статьям и Iыхьэ 1-м и «и» пунктым, 117 статьям и Iыхьэ 3-м, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэхэм я Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 6 статьям я пкъ иткIэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым **унафэ ещI**:

1. **Занкишиевэ Алевтинэ Кемал и пхъур** Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ Шэрдэж районым и суд участкэ №91-м илъэситху пIалъэкIэ гъэувын.

2. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ БЕЧЕЛОВ Ильяс

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 23-м
№1626-П-П

Къандэхъу Моренэ Владимир и пхъур Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэм и къульыкъум гъэувыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм и 100 статьям и Iыхьэ 1-м и «и» пунктым, 117 статьям и Iыхьэ 3-м, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэхэм я Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 6 статьям я пкъ иткIэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым **унафэ ещI**:

1. **Къандэхъу Моренэ Владимир и пхъур** Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ Аруан районым и суд участкэ №92-м илъэситху пIалъэкIэ гъэувын.

2. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ БЕЧЕЛОВ Ильяс

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 23-м
№1627-П-П

Кижаевэ Маринэ Вильгелм и пхъур Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэм и къульыкъум гъэувыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм и 100 статьям и Iыхьэ 1-м и «и» пунктым, 117 статьям и Iыхьэ 3-м, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэхэм я Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 6 статьям я пкъ иткIэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым **унафэ ещI**:

1. **Кижаевэ Маринэ Вильгелм и пхъур** Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ Налшык къалэм и суд участкэ №11-м илъэситху пIалъэкIэ гъэувын.

2. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ БЕЧЕЛОВ Ильяс

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 23-м
№1628-П-П

Куэшей Мурат Джэбрэил и къуэр Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэм и къульыкъум гъэувыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм и 100 статьям и Iыхьэ 1-м и «и» пунктым, 117 статьям и Iыхьэ 3-м, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэхэм я Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 6 статьям я пкъ иткIэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым **унафэ ещI**:

1. **Куэшей Мурат Джэбрэил и къуэр** Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ Аруан районым и суд участкэ №94-м илъэситху пIалъэкIэ гъэувын.

2. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ БЕЧЕЛОВ Ильяс

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 23-м
№1629-П-П

Тхъэлыджокъуэ Альберд Хьэзешэ и къуэр Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэм и къульыкъум гъэувыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм и 100 статьям и Iыхьэ 1-м и «и» пунктым, 117 статьям и Iыхьэ 3-м, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэхэм я Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 6 статьям я пкъ иткIэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым **унафэ ещI**:

1. **Тхъэлыджокъуэ Альберд Хьэзешэ и къуэр** Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ Прохладнэ районым и суд участкэ №2-м илъэситху пIалъэкIэ гъэувын.

2. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ БЕЧЕЛОВ Ильяс

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 23-м
№1630-П-П

Хьэгъэс Верэ Iумэтджэрий и пхъур Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэм и къульыкъум гъэувыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм и 100 статьям и Iыхьэ 1-м и «и» пунктым, 117 статьям и Iыхьэ 3-м, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэхэм я Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 6 статьям я пкъ иткIэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым **унафэ ещI**:

1. **Хьэгъэс Верэ Iумэтджэрий и пхъур** Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ Тэрч районым и суд участкэ №91-м илъэситху пIалъэкIэ гъэувын.

2. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ БЕЧЕЛОВ Ильяс

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 23-м
№1631-П-П

ХьэпащIэ Вячеслав Владимир и къуэр Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэм и къульыкъум гъэувыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм и 100 статьям и Iыхьэ 1-м и «и» пунктым, 117 статьям и Iыхьэ 3-м, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэхэм я Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 6 статьям я пкъ иткIэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым **унафэ ещI**:

1. **ХьэпащIэ Вячеслав Владимир и къуэр** Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ Бахъсэн районым и суд участкэ №92-м илъэситху пIалъэкIэ гъэувын.

2. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ БЕЧЕЛОВ Ильяс

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 23-м
№1632-П-П

ХьэшкIуий Хьэбас Хьэжбий и къуэр Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэм и къульыкъум гъэувыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм и 100 статьям и Iыхьэ 1-м и «и» пунктым, 117 статьям и Iыхьэ 3-м, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэхэм я Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 6 статьям я пкъ иткIэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым **унафэ ещI**:

1. **ХьэшкIуий Хьэбас Хьэжбий и къуэр** Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ Прохладнэ къалэм и суд участкэ №2-м илъэситху пIалъэкIэ гъэувын.

2. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ БЕЧЕЛОВ Ильяс

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 23-м
№1633-П-П

Шыд Амур Къэралшу и къуэр Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэм и къульыкъум гъэувыным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм и 100 статьям и Iыхьэ 1-м и «и» пунктым, 117 статьям и Iыхьэ 3-м, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэхэм я Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 6 статьям я пкъ иткIэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым **унафэ ещI**:

1. **Шыд Амур Къэралшу и къуэр** Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и судыщIэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ Аруан районым и суд участкэ №93-м илъэситху пIалъэкIэ гъэувын.

2. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ БЕЧЕЛОВ Ильяс

Налшык къалэ
2008 гъэм дыгъэгъазэм и 23-м
№1634-П-П

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм егъэджэныгъэмкIэ и къэрал Iуэхущ1ап1эхэм я лэжьакIуэхэм я лэжьапщIэр зэрырат отраслевой хабзэм теухуа Положеным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэ

2008 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м *№282-ПП*

«Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и къэрал Iуэхущ1ап1эхэм я лэжьакIуэхэм я лэжьапщIэр зэрырат отраслевой хабзэр къэгъэсэбэныным и Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм 2008 гъэм щыщхьэIум и 19-м къыдигъэкIа Унафэ №196-ПП-м тету икIи Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм **унафэ ещI:**

1. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм егъэджэныгъэмкIэ и къэрал Iуэхущ1ап1эхэм я лэжьакIуэхэм я лэжьапщIэр зэрырат отраслевой хабзэм теухуа Положенэу мы унафэм щыIыгъ къэщтэн.

2. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и муниципальнэ районхэмрэ къалэ округхэмрэ я администрацэхэм чэнджэщ етын егъэджэныгъэм и муниципальнэ Iуэхущ1ап1эхэм я лэжьапщIэм зэрырат отраслевой хабзэм теухуа норматив правовой актэр мы унафэм икIи иткIэ къащтэну.

3. Мы Унафэм къару егъуэт 2009 гъэм щIышылэм и 1-м щыщIэдзауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэщ ЯРИН Андрей

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм зэзыгъэкIуж и къэрал Iуэхущ1ап1эхэм я лэжьакIуэхэм я лэжьапщIэр зэрырат отраслевой хабзэм теухуа Положеным и Iуэхукlэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэ

2008 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м *№284-ПП*

«Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и къэрал Iуэхущ1ап1эхэм я лэжьакIуэхэм я лэжьапщIэр зэрырат отраслевой хабзэр къэгъэсэбэныным и Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм 2008 гъэм щыщхьэIум и 19-м къыдигъэкIа Унафэ №196-ПП-м тету икIи Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм узынщагъэр хъумэныжкIэ и къэрал Iуэхущ1ап1эхэм я лэжьакIуэхэм я лэжьапщIэр зэрырат отраслевой хабзэм теухуа Положеным и Iуэхукlэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм **унафэ ещI:**

1. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм узынщагъэр хъумэныжкIэ и къэрал Iуэхущ1ап1эхэм я лэжьакIуэхэм я лэжьапщIэр зэрырат отраслевой хабзэм теухуа Положенэу мы унафэм щыIыгъ къэщтэн.

2. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и муниципальнэ районхэмрэ къалэ округхэмрэ я администрацэхэм чэнджэщ етын узынщагъэр хъумэным и муниципальнэ Iуэхущ1ап1эхэм я лэжьапщIэм зэрырат отраслевой хабзэм теухуа норматив правовой актэр мы унафэм икIи иткIэ къащтэну.

3. Мы Унафэм къару егъуэт 2009 гъэм щIышылэм и 1-м щыщIэдзауэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэщ ЯРИН Андрей

●Адыгэ Республикэм

КъБР-м и Парламентым и Унафэщ1у, Дунейпсо Адыгэ Хасэм и тхъэмадэу, Урысей Федерацэм и Къэрал Думэм и Комитетым и унафэщ1ым и къуэдзэу лэжьа Нэхущ Заурбий Адыгэ Республикэм и Президент ТхьэкIуцынэ Аслъэнджэрий къохъуэхъу Адыгейм и ЦIыхубз Зэхуэсым - Адыгэ Хасэм и «Хабзэ. ЦIыхъ. Щапхъэ» медалыр къыззыратамкIэ.

Сурэтыр **АЛИЙ Юрэ** *трихащ. Мейкъуапэ къалэ, 2008 гъэ, дыгъэгъазэ мазэ.*

●Хэхыныгъэ-2009

Ахъшэр зэрызэхалъхьэ щIыкIэр, ар къызэрагъэсэбэпыр

Республикэм законэхэр къыдэзыгъэкI и орган нэхъыщхьэмэ и депутатхэр хэхыным зыщIыхуагъэхьэзыр мы лъэхъэнэм мыхьэнэшхуэ иIэщ хэхакIуэ зэгухьэныгъэхэм хэхыныгъэр егъэкIуэкIыным трагъэкIуэдэну ахъшэр къызэщIэгъэуIуэным, ар хабзэм тету къэгъэсэбэпыным. Абы теухуауэ ди корреспондентыр елсэльащ КъБР-м и Хэхакlуэ комиссэм и консультант Жазаевэ Каринэ.

- Хэхакlуэ зэгухьэныгъэхэм финанс Iуэхуэхэр зэрызэблагъэкIынур сыт хуэдэу?

- Кандидатхэм я спискэхэр къызыгъэльэгъуа хэхакlуэ зэгухьэныгъэхэм хэхыныгъэ фондхэр къызэрагъэпэщыну я къалэнщ. Абы папщIэ дэтхэнэ хэхакlуэ зэгухьэныгъэми ехы и счет хэха къызэIуихын хуейщ. Дэтхэнэ хэхакlуэ зэгухьэныгъэми апхуэдэ счету къызэIуих хьунур зыщ икIи а счетыр Урысейм и Хьумапl1э банкым и Iуэхущ1ап1эм иращIылIа зэгурыIуэныгъэм ипкъ иткIэ къызэIуах. Хэхыныгъэ счет щхьэхуэр Урысейм и Хьумапl1э банкым и Iуэхущ1ап1эм зыхуэфащэ документ псори ирата нэужь пIалъэ къыхамыгъэкIыу къызэIуахын хуейщ. Хэхыныгъэ счет щхьэхуэр къызэрызэIуахым, абы ахъшэ зэрырагъэкIуэм папщIэ пщIэ Iахыркъым. Хэхыныгъэ счет щхьэхуэм иль ахъшэр къызэригъэсэбэпым папщIэ банкым процент гуэрхэр щхьэщитыкIыркъым. Хэхыныгъэ счет щхьэхуэм ирахьэхь ахъшэр зэрыщIу Урысей Федерацэм и валютэщ.

- Хэхыныгъэ фондхэр сыт хуэдэ ахъшэхэм я къэкIэ къызэрагъэпэщэр, абы и лъэныкъуэкIэ мардэ гуэрхэр щыIэ?

- Хэхакlуэ зэгухьэныгъэм и хэхыныгъэ фондым кьихьыу нэхьыбэ дыдэу кьигъэсэбэныну зыхуитыр сом 20000000 (мелуан тIощIщ). Абы и зэхуэдитIым щимыгъур - сом мелуани 10-м нэсыр - езы хэхакlуэ зэгухьэныгъэм и ахъшэу хилъхьэ хьунущ. Цыхуу щхьэхуэхэм езыхэм я фIэфIыныгъэкIэ къагъэхь хьунущ сом зы мелуаным нэс, юридическэ IэнатIэхэм кьыхалъхьэну хуитщ сом мелуани 4.

Урысей Федерацэм и цыхуэм езым и фIэфIыгъэкIэ хилхьэну ахъшэр, связым и отделенэр е кредит Iуэхущ1ап1эр кьегъэсэбэпри, езым и ахъшэм щыщу хэхыныгъэ счет щхьэхуэм егъэхь. Ахъшэ хилхьэн папщIэ цыхуэм езым и паспортыр е абы и пIэ иувэ документ иIыгъын хуейщ. Ахъшэр щыхилхьэкIэ, абы зыхуэфащэ тхыгъэм кьышегъэльагъуэ и унэцIэр, и цIэр, и адэцIэр, кьыщалъхуа зэманыр, щыпсэу щыпIэм и адресыр, паспортым е абы и пIэ иувэ документым и сериемрэ номерымрэ, езыр зи цыхуу щыт къэралыр.

А цIыху щхьэхуэм зэхыныгъэ счетым ахъшэ иригъэхьын папщIэ зыхуэфащэ платеж тхылъыр кредит Iуэхущ1ап1эм етх ахъшэ Iэрымылъхьэр зегъэкIуэныжкIэ хабзэу Урысей Федерацэм и Банк нэхьыщхьэм игъэувам тету. Апхуэдэм дежи платеж тхылъым «Ахъшэр зыхуэунэтIар» и сатырым уэрэ кредит Iуэхущ1ап1эм ирегъэжь цыхуэм платеж документым кьыщигъэльэгъуахэр.

Юридическэ IэнатIэм хэхыныгъэ фондым езым и фIэфIыныгъэкIэ хилхьэр ахъшэ Iэрымылъхьэщ. Апхуэдэ ахъшэр хэхыныгъэ фонд щыхьэхуэм щигъэхьэкIэ, юридическэ IэнатIэм платеж документым кьыщегъэльагъуэ налог зытым и идентификацэ номерыр, Iуэхущ1ап1эм зэреджэр, ар щатха зэманыр, банкым щIэ реквизитхэр.

Кандидатхэм езыхэм я хэхыныгъэ фондхэр къызэрагъэпэщыну хуит ящIыркъым.

- Хэхыныгъэ фондхэм ахъшэ халъхьэну хуит ямыщI щIыху щхьэхуэхэр е Iуэхущ1ап1эхэр щыIэ?

- Апхуэдэ цIыхуэхэр кьыщыгъэльэгъуащ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Закон №56-РЗ-м «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и депутатхэр хэхыным и Iуэхуэдэ» 2008 гъэм щыщ хьэIум и 5-м кьащтам, и 53 статьям и Iыхьэ 6-м.

Кьамыгъэсэбэпу кьэна ахъшэр кьызыбгъэдэкIахэм яхуегъэхьыжыным, хэхыныгъэр щекIуэкIынум нэсыху кьаутIыпща ахъшэр а счетым илъхьэжыным нэмыщI, хэхыныгъэ счет щхьэхуэм иль ахъшэр зегъэкIуэныным пыщIа адрей Iуэху псори хэхыныгъэр щекIуэкI махуэм ирихьэлIу кьызэтрагъэувыI.

Хэхыныгъэ счет хэхар хэхакlуэ зэгухьэныгъэм финанс Iуэхуэхэмкlэ и уполномоченнэ лIыкIуэм зэхуещыж иужьрей финанс отчетыр щатыну махуэм и пэ кьихуэу (апхуэдэ отчетыр ятын хуейщ хэхыныгъэм кьрикIуахэр официальнэу кьыщыгтрадзам и ужькIэ махуэ 30 нэхь дэмыкIыу).

-Хэхакlуэ зэгухьэныгъэхэм я счетхэм иль ахъшэр къызэрагъэпэныжкIэ сыт хуэдэ хабзэхэр щыIэ?

- Хэхыныгъэ фондхэм я ахъшэр мурад пыухыкIа-хэм хуХах икIи ар хэхакlуэ зэгухьэныгъэхэм кьагъэсэбэп хьунущ хэхыныгъэм пыщIа Iуэхуэхэм трагъэкIуэдэн папщIэ.

Хэхакlуэ зэгухьэныгъэхэм хэхыныгъэр егъэкIуэкIыным пыщIаяу Iуэхуэхэр зэгухьэныгъэхэм финанс Iуэхуэхэмкlэ и уполномоченнэ лIыкIуэрщ. Хэхакlуэ зэгухьэныгъэм ящхьэкIэ кьыщыгъэльэгъуа Iуэхуэхэр (Iуэхутхьэбзэхэр) зэрызэфIагъэкIам папщIэ юридическэ IэнатIэхэм уасэхэр зэрыритыр Iэрымылъхьэщ.

Жазаевэ Каринэ

- Хэхакlуэ зэгухьэныгъэхэм я счет щхьэхуэхэм ахъшэ къызэрагъэльхьэр, а ахъшэр къызэрагъэсэбэпыр хабзэм къызэрезэгъым кIэлъыплъыр хэт?

- Апхуэдэ лэжьыгъэр Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Хэхакlуэ комиссэм ирегъэкIуэкI КъБР-м и Хэхакlуэ комиссэм и деж щыIэ Къэпщытакlуэ-ревизэ къулыкъум щыIэщу. Ахэр кlэлъопль хэхыныгъэ фондхэм ахъшэ къызэрыральхьэр, абыхэм иль ахъшэр къызэрагъэсэбэпыр законым къызэрезэгъым. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Хэхакlуэ комиссэм зацыхуигъэзам щыщIэдзауэ махуитху пIалъэм кьриубыдэу Урысей Федерацэм и цыхуэхэр здэщIэ, ахэр щыпсэу щыпIэхэм щызыхьт органхэм, гъэзэщIакlуэ властым и органу юридическэ IэнатIэхэр кьэралым и цIэкlэ зытххэм е фейдэ кьэлэжьыным пымыщIа организацэхэр зыт хэхэм законым къызэрыщыгъэувам хуэдэу пщIэнщэу кьапщытэ хэхыныгъэ фондхэм ахъшэ щыхалъхьэм цIыху щхьэхуэхэмрэ юридическэ IэнатIэхэмрэ кьагъэльэгъуахэр икIи абы кьрикIуахэр комиссэм и пащхьэ иралъхьэж. Хабзэм кьемыззэгъ кьыщыкъуэкIам деж Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Хэхакlуэ комиссэм апх уэдэ ныкъуасанигъэхэр гъэзэкlуэжыным хуэунэтIауэ законым кьигъэувкэр зэфIегъэкI.

Си псалъэм и кIэуху кьыхуэзгъэщыну сыхуейщ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Хэхакlуэ комиссэр хэхакlуэ зэгухьэныгъэхэм я счетхэм ахъшэ кьызэрихьэм, а ахъшэр зэрызэрагъакlуэм зэрыкlэльыплъынур икIи а Iуэхуэхэр Урысей Федерацэмрэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэмрэ я законодательствэм кьызэрезэгъыр ткIийуэ кьызэрипщытэнур.

ЧЕРЕМИСИНЭ Наталье.

Сурэтыр **ЕлъкIан Артур** *трихащ.*

Исламым и нур

Едэхащlэурэ

●Къуэкlыпlэ хъыбар

Индием и щlыналъэхэм ящыщ зым щытепщэт нэмыс зыхэль, цlыхухэм пщlэ яхуэзэщlыф, ауэ хьэл-щэн быдэ зыдальаГу у, зи ныбжьыр хэкlуэта тхьэмадэ бжьыфlэ. Ар цlыхухэм я нэгум ильэрэщым щепсальэкlи, зыгуэрхэр кьщыраткlи щыlахкlи. Фlэфlт и lитlыр и щыбгъыкlкlэ щыхэтетыу кьыкlуkl-нмкlукlыуэр, и кьулыкъум пщlэ зэрыхуящlыр кьиГэльэГуэнкlи, пщы цlэрыlуэхэм заригъэшхьыныр.

И УАХЪТЫР къэсри, тхьэмадэр дунейм ехьжащ. Тепщэтыуэр зальымэхьэ гуэрым щыlэрыхьэм, лlам кьеиэзэри нэкlа и кьуэ закьуэр щтапlэ ихьэжащ, щlэину кьыхуэна цыджанэ Iэгъуэапэншэр кьыздищтэри. Индием а зэманым щыхабзэт щхьэусыгъуэ гуэркlэ пщыгъуэр зыфlэкlуэдам е ныбжьыр цыджанэ Iэгъуапэншэр Iэрагъэхьэу - абы щlэбзэ хуащыртри, жьыпlаныу Iэджэкъэм щагъэтlылъыпт налмэс, р уубин, нэгъуэщl мывэхэкl льапlейхэр, пщыгъуэ псор ильэс зыкъомкlэ зыгъэшхэфынухэр. Цыджанэр щыгъэкlуэм, щlалэр икьукlэ къэмэжэлlаш. Ауэ ахъшэ жьгъей е дыщэхэкГ цыкlуфэкlуэр щхьэхэуэу ибыГэтхэым, и кьулеиГэшхуэм хэlэбэну хуейтэкъым, лъэIуэнри фlэемыкlыт, зигъэбыдэри, и гъэугуанэм пищащ.

Кlуэм-лъэуэр, махуищ-жэщиц дэкlаеуэ, и щхьэр къуэназэри, зигъэпсэхуну и ягъраду, гъэуэ lу фэм щетlысэхащ. Ельагъу: кьыхуокlуэ ильэс льыгъэшхуэ, хъуржьи пlащэ lэщlэлъу. Зопсэльылъ, Здэкlуэ щlыпlэр зэ жраГэ. Зэгъуэсэну загъэрорlуэ. Лlы льагъэшхуэм и хъуржьныр кьыззIуех, ерыскъы щlэщыгъуэу зыкъом кьрегъэтlылъэкlри, и закъуэу шхэуэ щlедзэ. Щlалэм и гурыlуплъэр ирекъых, ауэ зещыlэ, лъэIуэну хуэмейуэ. Лlы льагъэшхуэм зиГьэнщlа нэужь, зэдожьэри, я гъэугуанэр хагъэщl. Щlалэм и лъакьуэхэр ерагъэпсэрагъыуц зэрилъэтыфыр. Ауэ, кьарууэ иlэр зэхилъхьауэ, лlы льагъэшхуэм кlэлъобагкъуэ.

Пшапэр зэкъэуэу щыхуежьэм, нэху кьыщекlын егъэзэпlэ къагъуэтри, йотпсэхэ. Лlы льагъэшхуэм и хъуржьныр кьыззIуех, зеГъэтхъэжри, кьыдзхуэ ерыскъыр хъуржьным ирелъхьэж. Нэху кьыззрекlыу, лlы льагъэшхуэр щlэрыщlэу машхэ, зы дзэкъэгъуэкlи щlалэм кьыхуэмыуплъэу. Нокъожкри, еуэ макlуэ, еуэ макlуэ.

Алхуэдэуэрэ, жэщибл-махуиблкlэ гъуэгу зэдытета нэужь, щlалэр, и лъакьуэкъэ зэрыгъэнэ ба кьыхуеиГ. «Сэ зэп цlыхугъэу сиlакъым уу пхуэдэу лъэкlынытГэ, фlэлыкlи ин зиlэ пщыщхуэ». Щlалэм трегъэчыныхь и упщlэм: «Пщы сыщымыкъым сыкъэпlъэгъуауэ, сыуигъусауэ пщlэжьркъэ?» «Хьуэ» - кьрет жэуап факъыр эм. «Атlэ сэращ махуиблкlэ уи гъуэсу гъуэгуанэ кьыфдытетар, - жеlэ пщым, - махуиблкlэ ерыскъы дзэкъэгъуи зыIуымыгъэхуар».

Пщым унафэ ещl ильэгъэшхуэр и уардэхэм и пэщхэм ящыщ зым ящэну, пщlэ ящыгъ щыгъуэ, факьырэр ягъэпскlи, щыгъынмщэкlэ яхуэпэ, ерыскъыфlкlэ ягъашхэ.

Пщэдджьжьыр кьыщыскlэ, псоми ялъагъу мыгъуагъэ кьыззэрыкъуар - факьырэм и псэр хэкlат.

«Сыту пlэрэ кьыщыщlар?» - щlэупщlащ пщым и пlощ. Пщым абы хуиIуэтэжащ и Iуэхуэр кьыззэрекlуэжа псоры. Мыгъэгъэ зэрыгъэжьыр лъэхэр щыз эхихым, унафэщым жиlащ: «Атlэ хуэсакъ, гъэхьещlэ». Апхуэдэуи ищlащ: эригъэтхъэщlщ, лъэныкъуэкlэ Iущыри, ерыскъы хэплъыхьакlэ зэIуригъэуащ.

А махуэм кьыщыщlэдзауэ, щlалэм и пасыпм зыкъигъэзащ: пщlэ кьыхуэзэщlу хьыджэбзыщ щхьэгъэусэу кьишащ. Кьызджкlа щыпlэм тепщэгъуэр щызыIубда залымэхьэр щыхьэ зыкъэзыIэтахэм яукlри, щlалэр адэм и тахъгъэм хураджэжащ, ерагъпсэрагъыу кьагъуэтыжри. Кьулейуэ, цlыхухэр кьыхуэарэзыуэ псэурт. Кьулейсыз, мэжэщlалэ и кьалэм кьыдыхьамэ, зришалэрти, ерыскъыкlэ игъэтхъэжыт, тыгъэ гуэрхэмкlи хуэупсэрт.

Апхуэдэу екlуэкlыуэ, мазхуэ гуэрым елъагъу пlыдес зыбжанэ япэкlэ гъуэгуанэм гъуэсэ кьыщыхуэхъугъа лlы льагъэшхуэр и пщlантIэшхуэм кьыдыхьа факьырэхэм яхэту. Егъэщlагъуэ ар фаджэ дыдэ зэрыхьэр, зэрынэщхьейр. Бгъэдохэрэр, йоупщl: «Сыкъэпщlыухьрэ?» Лlы льагъэшхуэм, зрегъэхуэхри, и лъакьуэхэм ба кьыхуеиГ. «Сэ зэп цlыхугъэу сиlакъым уу пхуэдэу лъэкlынытГэ, фlэлыкlи ин зиlэ пщышхуэ». Щlалэм трегъэчыныхь и упщlэм: «Пщы сыщымыкъым сыкъэпlъэгъауэ, сыуигъусауэ пщlэжьркъэ?» «Хьуэ» - кьрет жэуап факьырэм. «Атlэ сэращ махуиблкlэ уи гъуэсу гъуэгуанэ кьыфдытетар, - жеlэ пщым, - махуиблкlэ ерыскъы дзэкъэгъуи зыIуымыгъэхуар».

Пщым унафэ ещl ильэгъэшхуэр и уардэхэм и пэщхэм ящыщ зым ящэну, пщlэ ящыгъ щыгъуэ, факьырэр ягъэпскlи, щыгъынмщэкlэ яхуэпэ, ерыскъыфlкlэ ягъашхэ.

Пщэдджьжьыр кьыщыскlэ, псоми ялъагъу мыгъуагъэ кьыззэрыкъуар - факьырэм и псэр хэкlат.

«Сыту пlэрэ кьыщыщlар?» - щlэупщlащ пщым и пlощ. Пщым абы хуиIуэтэжащ и Iуэхуэр кьыззэрекlуэжа псоры. Мыгъэгъэ зэрыгъэжьыр лъэхэр щыз эхихым, унафэщым жиlащ: «Атlэ хуэсакъ, гъэхьещlэ». Апхуэдэуи ищlащ: эригъэтхъэщlщ, лъэныкъуэкlэ Iущыри, ерыскъы хэплъыхьакlэ зэIуригъэуащ.

А махуэм кьыщыщlэдзауэ, щlалэм и пасыпм зыкъигъэзащ: пщlэ кьыхуэзэщlу хьыджэбзыщ щхьэгъэусэу кьишащ. Кьызджкlа щыпlэм тепщэгъуэр щызыIубда залымэхьэр щыхьэ зыкъэзыIэтахэм яукlри, щlалэр адэм и тахъгъэм хураджэжащ, ерагъпсэрагъыу кьагъуэтыжри. Кьулейуэ, цlыхухэр кьыхуэарэзыуэ псэурт. Кьулейсыз, мэжэщlалэ и кьалэм кьыдыхьамэ, зришалэрти, ерыскъыкlэ игъэтхъэжыт, тыгъэ гуэрхэмкlи хуэупсэрт.

Апхуэдэу екlуэкlыуэ, мазхуэ гуэрым елъагъу пlыдес зыбжанэ япэкlэ гъуэгуанэм гъуэсэ кьыщыхуэхъугъа лlы льагъэшхуэр и пщlантIэшхуэм кьыдыхьа факьырэхэм яхэту. Егъэщlагъуэ ар фаджэ дыдэ зэрыхьэр, зэрынэщхьейр. Бгъэдохэрэр, йоупщl: «Сыкъэпщlыухьрэ?» Лlы льагъэшхуэм, зрегъэхуэхри, и лъакьуэхэм ба кьыхуеиГ. «Сэ зэп цlыхугъэу сиlакъым уу пхуэдэу лъэкlынытГэ, фlэлыкlи ин зиlэ пщышхуэ». Щlалэм трегъэчыныхь и упщlэм: «Пщы сыщымыкъым сыкъэпlъэгъауэ, сыуигъусауэ пщlэжьркъэ?» «Хьуэ» - кьрет жэуап факьырэм. «Атlэ сэращ махуиблкlэ уи гъуэсу гъуэгуанэ кьыфдытетар, - жеlэ пщым, - махуиблкlэ ерыскъы дзэкъэгъуи зыIуымыгъэхуар».

Пщым унафэ ещl ильэгъэшхуэр и уардэхэм и пэщхэм ящыщ зым ящэну, пщlэ ящыгъ щыгъуэ, факьырэр ягъэпскlи, щыгъынмщэкlэ яхуэпэ, ерыскъыфlкlэ ягъашхэ.

Пщэдджьжьыр кьыщыскlэ, псоми ялъагъу мыгъуагъэ кьыззэрыкъуар - факьырэм и псэр хэкlат.

«Сыту пlэрэ кьыщыщlар?» - щlэупщlащ пщым и пlощ. Пщым абы хуиIуэтэжащ и Iуэхуэр кьыззэрекlуэжа псоры. Мыгъэгъэ зэрыгъэжьыр лъэхэр щыз эхихым, унафэщым жиlащ: «Атlэ хуэсакъ, гъэхьещlэ». Апхуэдэуи ищlащ: эригъэтхъэщlщ, лъэныкъуэкlэ Iущыри, ерыскъы хэплъыхьакlэ зэIуригъэуащ.

А махуэм кьыщыщlэдзауэ, щlалэм и пасыпм зыкъигъэзащ: пщlэ кьыхуэзэщlу хьыджэбзыщ щхьэгъэусэу кьишащ. Кьызджкlа щыпlэм тепщэгъуэр щызыIубда залымэхьэр щыхьэ зыкъэзыIэтахэм яукlри, щlалэр адэм и тахъгъэм хураджэжащ, ерагъпсэрагъыу кьагъуэтыжри. Кьулейуэ, цlыхухэр кьыхуэарэзыуэ

Хьэщlыкlу Бубэ ящыщщ мэжджыгым и тlыкlпlэ нэхъыфlыр (жьантIэр) зыгъаГэсхэм, пщlэ лей зыхуащl нэхъыжьыфlхэм. Къурlэн лъапlэр щlэзыджыкlыреихэм.

ГУГЪУСЫГЪУУ, ауэ куп щlафlэу кьекlуэкlащ абы и гъащlэ гъэзгуанэр. И адэ Ибрэхьим Хэку зауэшхуэм хэкlуэдащ. И анэ Кlуатlэ, ди къытехьэтlащ и сабинтхэр кьиригъэтэджыныр. Хуэзфlэкl кьимыгъэнами, гугъуехьэм пасэ дыдэу Iащlахащ и щlалэ щыкlуатlыр.

Еджэну, щlэныгъэ нэхъыщхьэ зрагъэгъуэтыну Iэмал ямыгъэуэтми, Кlуатlэ и ахърэтыр нэху Тхьэм ищl!) и бынищlащ къыхуэнэжар Бубэ. Любэ, Лидэ сымэ - ныкъыгъэм щыпашэу, щытхъу яIэу къэгъэугрыкlуащ, унагъуэ хъуахэщ.

Пкъыбгэрэ Iэпщщ къарукlэ гугъу ехьар, щэч хэмылъу, Бубэщ - яхэтащ туфыр кьыщIэщыхьхэм, зэпызыххэм, автомашинэжи изыльтхьэхэм. Налшык кьакlэуэри, зыкъомрэ СУ-3-м и ухуакlуэхэм ядгъэжащ. Шофер Iэщlагъэр зригъэзэгъэтри, «Кьэббатькъ энерго», «Кьэббатькъкоммунэнерго» Iуэхущlапlэхэм щыIащ, пщlэ-пlэу, щыхуэр кьыхуэарэзыуэ.

- А зэманым сыдахьжащ дин Iуэхуэхэм - игу кьегъэкlыж Бубэ. - Абыкlэ кьызджэIэпыкlыащ «Адыгэ псалъэ» газетыр. Ар сыт щыгъуи си ныбжьэгъуфlщ. Си гуапэу щlызоджькlи Iыхьугъэм, тхыдэм, хабзэ-бзыпхъэ хэм ятеухуа тхыгъэхэр. Зэгуэрым абы кьытехуащ нэмэз зэрыщlыпlну щlыкlэхэр, дин хабзэ нэхъыщхьэхэр. Мыз-мытIэу кьытегъэзэжьрэ сыкъеджащ, «нэхъыбжьи къэсщlащэрэт» жысIэу, муслымэныгъэм си гур хуэIуха хуащ. Хьэщlыкlуэ яIащ Хьисэ ефэндыщхуэр. Си адэри, си адэ къуэшхэри, си адэшыпхъуэхэри Къурlэным елджэфырт, дин хабзэкъм хуэжьыдкэрт. Сыщыкlабийм зэгъэщlащэ нэмэзыбзэ, духьэ гуэрхэри сщlэжьырт...

Пщэрыпть зыхуэзощlыж нэмэз сщlыфу, фlыщlагъэ лъапlэм селджэфу зызгъэсэну. Абыкlэ кьыхуоущхьэнэ Гуэщокъуэ Абдул-Бакьий, Джурджий Замир сымэ. Кlуэ пэтми си хуэзпасlэм хохьуэ - хьэжьыщl сежьэну зызогъэхьэзыр. Ари кьызэкъуплъ.

Нобэ, Къьм и щыкуркlэ, муслымэныгъэм зыкъом хэсщlыкl хьуащ. Мэрем махуэхэм, Зеикьуэ сыкъынкlыуэ. Нобэ, щыкъ сыкъокlуэ, мэджджытышхуэм щащl жумкъэ нэмэзым сыхэтын, щхьэкlэ. Нэщl мазэр, хабзэ схуэхъуауэ, Налшык щыпсэу си кьуэ Артур и унагъуэм щызогъакlуэ, пщыхьэщхьэкlэрэ турыхь нэмэзхэм сыхэтын папщlэ...

* * *

Тхьэмадэ бжьыфlэщ, цlыхур гуапэуэ Хьэщlыкlу Бубэ. Ар ящыщщи духьэшы жьджэрхэм, псапащlэ Iуэхуэхэм хэтхэм, диным кьыхьхьащlащlэ ныбжьыщlэхэм чэнджэщагъуфlу яIэщ.

Эн Iэуэкьыфlхэр кьабыл ухуэу, Бубэ!

Сурэтыр тезыхар **ХЬЭМТУ МуIэедщ.**

●Духьэшыхэр

Хьэщlыкlу Бубэ:

«Адыгэ псалъэ» къыздэIэпыкъури...

●Муслымэнымэр гъуазэ зыхуэхъуа-

А сэшхуэ телъыджэр

Исламым дин зыхуэхъуа цlыху цlэрыlуэхэм ящыщ зыбжанэм я гъащlэм. Iуэху ельыкlэм фыщыщкlэ гъуэзэнщ, езыхэм кьаIуэтэжахэр, ятхыжахэр ди тегъэщlапlэу.

ВЕЙСС Л еопольд (нобэ абы зэреджэр Асад Мухьэмэд) Австрием щопсэу, щолажь. Куэдым яцlыху журналистщ. 1926 гъэм муслымэн хьуащ. И кьалэмыпlэм кьыщlэкlащ «Мэчэм кlуэ гъуэгур», «Исламыр гъуэгу зэхэкlыпlэм» тхыльхэр. Кьурlэныр хьарзынэу я бзэкlэ зэридзэкlащ. Вейсс Леопольд итхыгъащ мыпхуэдэу: «Исламым сэ щызыхэсщlащ Дыкъэзыгъэщlам и псалъэхэр. Ахэр дахэщ, купщlафlэщ, быдзу зэпыщlащ, лей гуэри кьыхуымыгъэтэну. Алыхьым ихуха дунейр уи щхьэм кьыпхуимыгъэтIэсыну инщ, быдэщ, сыт и лъэныкъэкlи ныкъусанигъэнэщlу».

Холт Ахьмэд - Великобританием и кьэрал лэжьакlуэщ. Дунейм и щlыналъэ Iэджэ кьызэхикlухьащ, «пэжыгъэ нэсыр» кьиlыхьуэу. Егупсу щlидзыкlащ чыристан, иудей, мусульмэн динхэр. 1975 гъэм исламыр кьыхихри, диныр рылажьэхэм яхьыхьащ. Холт Ахьмэд и Iуэху елпыкlэр Iупщlу къэзыгъэльагъуэщ абы и тхыгъэм щыщ мы пычыгъуэр: «Исламым и сэшхуэр кьызыхащlыкlар жыг быдзкъым. Абы сэ фIыуэ сыщыгъуазэщ, илъэс Iэджэкlэ згъэунэхуауэ. А сэшхуэр си гум пыкlыащ, ауэ сиукlакъым, гъащlэщlэм сыхуиIэта мыхъумэ. Нэхъапэхэм кьэпlэнэфым ещlхуэ сыщытами, сэ икlэм-икlэжьым сыкъэушащ, фIыуэ сощlэ мы дунейм сыщытетыр».

Хобохм Герберт (Хобохм Аман) - нэмыцэ дипломатщ, уэзщlакlуэщ, дунейм и кьэрал куэдым кьыщащlыху щlэныгъэлIэщlу Iуэрей илъэхэм Эр-Рияд (Саудей Хьэрэбыстан) щыIэщ, Германием и лIыкlуэщ, щэнхабзэ Iуэхуэхэм телажьэу. Исламыр дину кьыхихащ 1941 гъэм. Хобохм Герберт и кьалэмыпlэм кьыщlэкlащ мы псалъэхэр: «Сэ сыщыпlсэуащ системэ зэхуэмыдэхэм, идеологие зэмыщхьэхэр щlэджьыкlащ, ауэ а псоми кьахьэхэр муслымэныгъэращ. Исламым кьикlыр гурэ псэкlэ Тхьэм ухуэлэжьэныщ. Си гугъэщ ар гуаэзэ зыхуэхъуэр цlыху нэхъыбжэм ящыщу».

Ганди Махатмэ (Индие) и гукъэкlыжхэм щыщ пычыгъэ цlыкlу: «Сэ быдзу си фIэщ мэхъу исламым зыужьыныгъэхуэр зэрыгъэтар сэшхуэм хуэпIэ зэрымыхъунур. Абы и хэкlыпlэр бегъымбарым и псэемыблэжагъэрщ, хахуагъэрщ, Иман куу зэриларщ («Молодая Индия», 1924 гъэ).

ГАЛЯУТДИН Идрис,
«Исламыр къэзыщта цlыху цlэрыlуэхэр» тхылым къыхэтхащ.

●Зэхуэс щхьэпэжэр

ЗэгурыIуэ щыIэн папщIэ

2008 гъэм ди республикэм кьуэдащ щекlуэкlащ зэхуэс, пшыхь, зэхьэзэхуэ телъыджэхэр, гъащlэмрэ динымрэ быдзу зэрызэпыщlам, фIымрэ Iеймрэ я нэщэнэхэм, нэмысым, тэмакъкlыхьыкlащ. Зэхуэсыгъэкlэ Iуэхуэ щыIэхэм, зэхуэщыгъэкlэфlхэм я хэкlыпlэхэм, мамырыгъэр, дъэпкъхэм я зэгурыIуэныгъэр, зэныбжьэгъугъэр ди щlыналъэм щыгъэбыдэным ятеухуахэр.

А ПСАЛЪЭМАКЪ, дауэдапщэ щыхьэпэхэм жыджэру хэтащ ЩIалэгъуалэмрэ жыдагъуэ зэгухьэныгъэхэм я Iуэхуэхэмкlэ къэрал комитетым, КъБР-м и Парламентым, Щэнхабзэмрэ хьыбарегъащlэ Iэнатlэхэмкlэ, Егъэджэныгъэмрэ щlэныгъэмкlэ министерствэхэм, департаментхэм, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм, дин Iуэхущlапlэхэм я лыкlуэхэр, унафэщlэхэр, IащlагъэлIэхэр, еджагъэшхэм, дин хьэрыпlхэр зэрыдигъэльагъэхэр, гъэсакlуэхэр, зэчий зыбгъэдэлъ цlыхухэр.

Зэи хуэмыдэжу зи гугъу тщIа лэжьыгъэм йогугъу Къэбэрдей-Балъкъэрым и Iуэхущlапlэм и унафэщlхэр, районхэм, жылагъуэхэм я Iимамхэр. Абы и щапхъэу къэпхьыгъэ хьунущ мы сурэтхэр.

1. Къэбэрдей-Балъкъэрым и мусульманизм я Iуэхущlапlэм и унафэщI, муфтий Пщыхьэщlэ Iэнас йопсалъэ Iуэхущlапlэм и IащlагъэлIэхэмрэ ХьалащIэм и Iимамхэмрэ.

2. ЗэIуущlэр щекlуэкlыр Къэрэгъэшэ къуажэм дащlыхьа мэжджытыщ. Мусульмэн Iуэхущlапlэм и унафэщlэхэм я Iуэхущlапlэм и зэрыхуэйрщ, абы и лъэныкъуэкlэ лэжьыгъэхэрщ.

Мыри гу зылъытапхъэщ: районхэм, кьалэхэм, къуажэ щхьэхуэхэм дяпэкlэ щылэжьэнущ мыдрисэхэр. Егъэджакlуэу, ущиякlуэу щытынур исламым и хабзэхэм, диным и пэжыпlэм фIыуэ щыгъуазэ щlэныгъэлIэкlэрщ.

Тхыгъэри сурэтхэри зыгъэхьэзыфар Мусульманизм я Iуэхущlапlэм и унафэщlым и дзIэпхьыкlуэгъуэ **СЫЖАЖЭ Алимщ.**

●Ущlэхэмрэ жэуапхэмрэ

Сыт фIэщхъуныгъэ хъужыр?

- абы зыри еныкъужьыфынукъым, Псоми гуапэуэ щlащlэ, щыгъуазэщ дэтхэнэ зыми и псэуэным, щытыкlэм. Зыми зэжьмыкъуэщ - Ар хуейкъым щхьэгъуэз, бын, нэгъэщlэ-кьинэмыщlхэм. Лъагэщ, Iущlи - хэт и дежкlи щапхъэфlщ.

- Адыгъым и пэфlар зыщыкъуэ бегъымбарым зэгурым кьыжьэдкlащ «А щlэ дахэхэр къэзыIуэтэфыр Жэнэтым ягъэкlIуэнуи» псалъэхэр. Ахэр дауэ зыщlэрыгъуэзыпlэ?

- Япэрауэ, щlэну щхьэпэщ а щlэ дахэхэр. ЕтIанэрауэ, ахэр фIым ухуэзыджэщ, ухуэзыщlащlэ, мыхьумыщIуэ,зэпыщlащlэ.

- МельыIычэр сыт хуэдэ?

Сыт абыхэм щыпрыгъуэ яIэр?

- Ахэр Алыхьым и Iуэхутхъэбзащlэщ, Iэужьыгъуэ куэд мэхъу. Абыхэм яхэтщ бегъымбарэм Тхьэм и унафэхэр кьыхуэзыкlуэ Iуэхущlапlэ. Ауэ, зыгъэгъэщlэн, Iуэхущlапlэ, Зыгъэгъэщlэн (кьыбдзэныгъэщlэ), Кьулейщ, НэмысфIэщlэ, Щlыхь зиIэщ, Щытхъу (псори) зыхуэфащэщ, (хэткlи) ХьумакIуэщ, (псоми) ЯкIэлыпlпlэщ, (хэткlи) Кьыщхъущжьакlуэщ, Зыльыгъэщ, Зыгъашхэщ, Щlыхьэтщ (сытымкlи), Уахьтыншэщ, Псэущ, Закьуэщ, Ягъэйщ, Иужьрейщ, (хэти) ТекIуэщ, Щэхущ, (нэхури щхэри) Зэхэзыгъэкlщ, Хьэлэщ, Тепщэгъуэр (псори) зыIэщlэпlщ, ЛъапIэщ, Мамырщlэкъуэщ, Пэжщ, (псори) ЗэзыгъакIуэщ, Кьэгъэщlакlуэщ, (псоми) ЕфIэкlщ, Зыуэщlщ.

- Сытхэр щыхьэт техьэрэ Алыхьым зэрыльагъэм?

- Абы и щыхьэтщ, псальэм папщIэ, къэдгъэльэгъуа щlэ дахэхэм ящыщ зыбжанэр: Тепщэгъуэр зыIэщlэпlщ, Мамырщlэкъуэ, Инщ, ЕфIэкlщ, нэгъэущlэхэри. Алыхьым Лъагэщ муслымэныгъэм си гур хуэIуха хуащ. Хьэщlыкlуэ яIащ Хьисэ ефэндыщхуэр. Си адэри, си адэ къуэшхэри, си адэшыпхъуэхэри Къурlэным елджэфырт, дин хабзэкъм хуэжьыдкэрт. Сыщыкlабийм зэгъэщlащэ нэмэзыбзэ, духьэ гуэрхэри сщlэжьырт...

Пщэрыпть зыхуэзощlыж нэмэз сщlыфу, фIыщlагъэ лъапlэм селджэфу зызгъэсэну. Абыкlэ кьыхуоущхьэнэ Гуэщокъуэ Абдул-Бакьий, Джурджий Замир сымэ. Кlуэ пэтми си хуэзпасlэм хохьуэ - хьэжьыщl сежьэну зызогъэхьэзыр. Ари кьызэкъуплъ.

Нобэ, Къьм и щыкуркlэ, муслымэныгъэм зыкъом хэсщlыкl хьуащ. Мэрем махуэхэм, Зеикьуэ сыкъынкlыуэ. Нобэ, щыкъ сыкъокlуэ, мэджджытышхуэм щащl жумкъэ нэмэзым сыхэтын, щхьэкlэ. Нэщl мазэр, хабзэ схуэхъуауэ, Налшык щыпсэу си кьуэ Артур и унагъуэм щызогъакlуэ, пщыхьэщхьэкlэрэ турыхь нэмэзхэм сыхэтын папщlэ...

* * *

Тхьэмадэ бжьыфlэщ, цlыхур гуапэуэ Хьэщlыкlу Бубэ. Ар ящыщщи духьэшы жьджэрхэм, псапащlэ Iуэхуэхэм хэтхэм, диным кьыхьхьащlащlэ ныбжьыщlэхэм чэнджэщагъуфlу яIэщ.

Эн Iэужьыфlхэр кьабыл ухуэу, Бубэ!

Сурэтыр тезыхар **ХЬЭМТУ МуIэедщ.**

●Iэятхэм я дерс-хэр

Фи псапэхэр фымыгъэкlуэдыж

Къурlэн лъапlэм и сурэхэм зи гугъу кьытхуащlхэм ятеухуа тхыгъэхэм ящыщщ. Фыщыдогъуазэ «Iэл-Бакъэр» («Жэмыр») сурэм щыщ Iэятищым я дерсхэм.

264. Уэ Иман зиIэ! Фи сэдэкъэхэр фымыгъэкlуэдыж (фи сэдэкъэхэм кьапэкlуэ псапэр, зыIэщlэфпльхьаэм) **ефпъуэныжуэрэ, абы иридзыгъуэкlытэжуэрэ, зи мылъкур фэ р ы щ I ы г ъ э к I э зыгъэкlуэдыжхэмрэ Алыхьымрэ КъеМэт махуэмрэ зи фIэщ мыхъуахэм хуэдэу** (ЗэрыгурыIуэгъэщlи, зыкъыпфIэщlыжьыным уи псапэр ягъэкlуэдыж. Иман зиIэ цlыхум апхуэдэ мыхъумыщIагъэ ищlэркъым, зыщlэр мунафикъ джаурхэращ). **Ар хуэдэщ** (Зэкъыдзыфlэщlыжьжьэр) **щlыгулъ** (мащlэ) **зытелъ щхьэ джабэм: уэшх лъэщым ельэсыжри, пщlанэу кьонэж** (Мыпхуэдэ щапхъэкlэр Алыхьым къызыхуихьар мунафикъ джаурхэращ, зыкъызыфIэщlыжахэращ, сэдэкъэ зытаУэ зиГам енэнчъэкlуэ зыкъыфIэщlыжьжьэрэ, абыхэм я псапэр ягъуэтыжыкlымкlи Къемэт махуэм и деж). **Абыхэм ящlам щыщу зыри и къахуэущхьэнэжыныкъым** (дунейм щlэзыкъа псапэрщ зи гугъу ищlыр), **Алыхьым ящlэрыр иуэзщlыкlым** (фэдизрэ щlагъэрэ зыкъыфIэщlыжьжьыныгъэрэ зи лъэныгъэм зэхьэщlыжьжьэрэ - жыхуиIэщ).

265. Алыхьыр арэзы къыхуэхъуным щlэхъуэпсу, и псапэр и фIэщ хъууэ зи мылъку зыгъэкlуэдыр хуэдэщ бгылъым къыщыкlыжыгъ хадэм: уэшхыфI къытошхэри, къыпыкlэр хуэдитlкlэ мэбагъуэ (бгылъэ щlыпlэхэм уэшхыщхуэ къыщlышхэрейщ, абы къыщыкlыжыгъэм къапыкlэ пхъэщхьэмыщхьэри нэхъ дахэщ, гурыхьщ); **уэшхыщхуэ я къытемыщхэми, уэщхмащlэр, уэсэпсыр, уэшх щlэзэр хурокlу** (Алыхьэ Иным, мы щlапхъэ Iупщlыр къыгъэсэбэпуэ, къыдеIащlэ псэ кlэбзэ зиIэ мыЩуиним хьэлэлу ита сэдэкъэр е мылъкур зэрыхуэгъэбагъэщ, а мылъкур е сэдэкъэр зэритаи иримыхьэнымкlэмэ, зыкъыкlфIэмыщlыжамэ). **Алыхьым фэ фщlэ псори елъагъу** (Абы зыми щиблэщlыкlэфынукъым псэ кlэбзэу, хьэлэлу итари имытари).

266. Фэ фыщыщ гуэрым и гуапэ зыхуэну пlэрэ хъуржьэр жьызмрэ зэрыт хадэ иIэу (блэкlа Iэятым зи гугъу ищlа (уэхум кьыпещlу мы Iэятми. Хъуржьэр жьызмрэ нэгъэущlэ пхъэщхьэмыщхьэхэм къащlыхигъэбелджыныкlар, шэч хэмылъу, нэхъ гурбжьу, къэуат зыIэпlу зэрыщlыгъущ), **псыхэри щежэкlу** (жыг хадэм и лъабжьым псынэпсхэр щьэзэщlэ-лыдзу щежэхэну), **пхъэщхьэмыщхьэ щlэ зэмылIэужьыгъуэхэр къызыпыкlэ жыг щlагъым** (пхъэщхьэмыщхьэ лIэужьыгъуэ куэд зэрыт хадэ екlум и нэщэнэщ мыр), **езыр жьы хъуауэ** (хадэр зыIэщlэлыр жьы хъуауэ, абы къыкlыныкlэ Къыщlихьэну мыгъэм Iуэхущlапlэ нэгъэущlэ къулеигъэ зыщыгугъын щыкlымыIэу), **и щlэбгрэ гуащlэщlэу** (и бынхэр сабийуэ, зэкlэ кьыдэмыIэпкъыфу), **а жыг хадэр щыблэ зыщlэт борэн хьэхъуам ирихрэ зэтрисьэжамэ?** (мы щlапхъэщ Тхьэм зыхуихьыр джаур мунафикъхэмрэ щlыху зыкъызыфIэщlыжьжьэмрэ я пэжыпlэгъэ, абыхэм я псапэр Къемэт махуэм псыхэкlуадэ зэрыхъунущ). **Апхуэдэу Алыхьым къыфхуегъэнаIу и Iэятхэр, зэхэфщlыкlым щхьэкlэ** (Мыдрыкум хэтыкlыпхъэщхэр, къабыл ищlэхэр, имыщlэхэр кьызэрэфхуиГэнаIэуэ щlэхьу).

ПЩlЫХЬЭЩlЭ ЛатIиф,
диным и пэжыкlэ Iуэ.

●Фи лъэIукlэ

Щlышылэм и нэмэз щlыгъуэхэр

Махуэхэр	Пщэдджьжьыр	Дыгъэр къыщыщlэкlыр	Щэджагъуэр	Ичындыр	Ахъшэмыр	Жасыр
1,	махуэку	6.10	7.40	12.19	14.31	16.39	18.18
2,	мэрем	6.10	7.40	12.20	14.32	16.40	18.19
3,	щэбэт	6.10	7.40	12.20	14.33	16.41	18.20
4,	тхьэмахуэ	6.10	7.40	12.21	14.34	16.42	18.21
5,	блыщхь	6.10	7.40	12.21	14.34	16.42	18.22
6,	гъубж	6.10	7.40	12.22	14.35	16.43	18.23
7,	бэрэжьей	6.09	7.40	12.22	14.36	16.44	18.24
8,	махуэку	6.09	7.40	12.22	14.37	16.46	18.25
9,	мэрем	6.09	7.40	12.23	14.38	16.47	18.26
10,	щэбэт	6.09	7.39	12.23	14.39	16.48	18.27
11,	тхьэмахуэ	6.09	7.39	12.24	14.40	16.49	18.28
12,	блыщхь	6.08	7.39	12.24	14.41	16.50	18.29
13,	гъубж	6.08	7.38	12.24	14.42	16.51	18.31
14,	бэрэжьей	6.07	7.38	12.25	14.43	16.52	18.32
15,	махуэку	6.07	7.37	12.25	14.44	16.53	18.33
16,	мэрем	6.06	7.37	12.26	14.45	16.55	18.34
17,	щэбэт	6.06	7.36	12.26	14.46	16.56	18.35
18,	тхьэмахуэ	6.05	7.36	12.26	14.47	16.57	18.37
19,	блыщхь	6.05	7.35	12.26	14.48	16.58	18.38
20,	гъубж	6.04	7.35	12.27	14.49	17.00	18.39
21,	бэрэжьей	6.03	7.34	12.27	14.50	17.01	18.40
22,	махуэку	6.03	7.33	12.27	14.52	17.02	18.42
23,	мэрем	6.02	7.32	12.28	14.53	17.03	18.43
24,	щэбэт	6.01	7.32	12.28	14.54	17.05	18.44
25,	тхьэмахуэ	6.00	7.31	12.28	14.55	17.06	18.46
26,	блыщхь	5.59	7.30	12.28	14.56	17.07	18.47
27,	гъубж	5.58	7.29	12.29	14.57	17.09	18.48
28,	бэрэжьей	5.57	7.28	12.29	14.58	17.10	18.50
29,	махуэку	5.56	7.27	12.29	14.59	17.11

НАЛЫК

2008 гъэ

Ди къалащхьэмрэ къалэдэсхэмрэ ятеухуа напэкIуэцI

• Чэнджэщ щхьэпэ

ГуфIэгъуэр кIыхь хъун папщIэ

Куэд дэмыкIыу Илъэсыщ!эр къытхуебгъэгъэнущ. Абы щIэж щыщIэдзауэ зыхуагъакIуэзыр щIыхуэхэм. Ар гурыIуэгъуэщ. Илъэсыщ!э гуфIэгъуэм и нэщэнщ псей зэщIэльдэр, ерыскъы зэхуэмыдэжмкIэ зэщIэуэзда Iэнэр, нэгъуэщ!эри. А псом дихьхьыщ языныкъуэхэм сакъынытгъэр ящотгъупщэри, я узынщагъэ, я щхьэм лей нрахыж. Абы тедгъэпсэльтыхьыну дэ зыхуэдгъэзащ дохутыр Iэзэ Байсултановэ Светланэ.

- Уэри зэрыпшIэщи, щIыхуэхэм пIейтеныгъэ яхэлъу Илъэсыщ!эм зыхуагъакIуэзыр. Iэнэм тралгъэувэну ягу илъ ерыскъыхэр хъыщхьэ, ахэр япщэфI. Ерыскъы къэуатыр, Iэфыр фIы дыдэщ, арщхьакIэ абыи мардэ гуэр иIэн хуейкъэ?

- Пэжу, махуэшхуэхэм дež, Илъэсыщ!эри абыхэм ящыщщ, языныкъуэхэр хъыйм ёокIри, я пIатэм хуэмыгъэткIуи, Iэпкльэпкъым хуэмыгъэвэн, емызэгъыи ерыскъы куэд яшх. Ар лъэужьыныщ хъуркъым. Илъэсыщ!э жэщым и ужькIэ, статистикэм кIыззригъэльагъуэмкIэ, сымаджэщхэм щIэхуэхэм я бжыгъэр куэдкIэ нэхъыбэщ. АтIэ мынэхъыфIу пIэрэ уи узынщагъэм езэгъынум хуэдиз фIэкIа умышхмэ е уемыфэмэ. Апхуэдэу ящIтэмэ, я гуфIэгъуэри нэхъ кIыхь хъунт, я дэрэжэгъуэри гукъыдэжри хьума хъунт.

ГуфIэгъуэр тэмэму екIуэкIыным пыщIа чэнджэщ зыбжанэ щыIэщ. Iэпэраэу, уимыIэр къэпльыхьуэу, аХъшэ щIыхуэ къапщтэрэ эбгъу ригугъэжу Iэнэ къуелей къыщIэбгъуэвын щхьэусыгъуэ сльагъуркъым. Апхуэдизэ ерыскъыр зэ шхыгъуэу пхуэщхьынукъым, къанэхэм я нэхъыбэри зэмыкIэкIыу пхузехьэнукъым. Апхуэдэхэщ салат зэмылIэужьыгъуэхэр, тогрэр, нэгъуэщIхэри. Ахэр щIыIалъэм дэлъми, махунтI нэхъыр нэхъыбэкIэ пхымэ хъунукъым.

ЕтIуанэраэу, ежь банкI щIыкIуэхэм ярылъ хадэхэкI, пхъэщхьэмыщхьэ гъэфIыуэхэр тыкуэн щIыкIуэхэм кхыщIыщхунри шынагъуэщ. Ахэр щащIа илъэсыр, маззэр, тэмэму зэгъэщIапхъэщ. ЗэкIуэкIа къаехэкIмэ, абыхэм уагъэ-

Аркъэм и закъуэкъым гъэпщкIуауэ щIахур, атIэ апхуэдэщ шампанскэхэри конЬяккэри. Ахэр, дауи, нэ хъ пудщ. Ауэ зыщыымыгъэгъупщэ узынщагъэр зэрыльпанIэр. Фадэ мыхъумыщIэм илыкIхэм я бжыгъэр ИльэсыщIэ жэщым куэдкIэ нэ хьыбэщ, адрей кIыззэрыкIуэ махуэ хэм нэ хъэ. Фи щхьэ и мыгъуагъэ къэмылъхьуэу, фызыхуэсакъыжьыну фыкъыхуэоджэ псори.

- ИльэсыщIэм и нэщэнхэм ящыщщ хьэрэкIыгтIэ зэмылIэужьыгъуэхэр куэду дэгъэуенри. Куэдрэ кIо хьу абыхэмэ зэранигъэ къыщащэ...

- ХьэрэкIыгтIэхэм ящыщ нэхъ щынагъуэ хэр иныш-хуэу къауэу, зыхыбIу зэрыкIыу щыIэхэращ. Ауэ, умысакъмэ, абыхэм я нэхъ цIыкIу дыдэри цIыхум и узынщагъэмкIэ зэрану нырщ, згъуэтыжу ужеснырщ.

- ИльэсыщIэ Iэнэм щагъэжIуэщI фадэм теухуауэ сыт жиепIэнт ди газетым и щIэджыкIакIуэхэм, Светланэ?

- Фадэр узынщагъэм и бийщ. Абы зэн утегушхуэ хъунукъым, текIуаи щы-Iэкъым. Мыпхуэдэ щапхъэ къэсхьынщ. Илъэсыщ!э жэщым сымаджэщым зы щIалэ нашат, фадэр емызэгъэауэ, абы сымаджэ хьэпъэ ищIауэ. -Мыбы и гур фадэм зэгуеч иджы, - жыIэу дыгуэвэрэр дохутырхэм тъэкI къэдгъанэртэкъым, щIалэр къедгъэлын папщIэ. Абы и гъуэсжэм зэрыжаIэмкIэ, аразэшр зззэмызэхэт, мазхэшхуэхэм дежт, щефэр, ари хагъэзыхьмэ. Фадэ ефэуэр емыса, ар зэмызэгъэ щIыхум и дежкIэ шынагъэ дыдэщ аркъэ стэканри. Ар щIыжьысIэращи, щхьэж езэгъыр ищIэжьын хуейщ, адрейхэми «фIыуэ сыкъэпIъатгъэмэ, пщIэ къыхсэупщIмэ, ефэ»-, жаIэу щIыхум и гум щIытегъуэлъхьэн щIэкъым.

Уэззэгъынпэу щытми, фадэжэкIэми куэду яхэпщ щIыхум и узынщагъэм зэран хуэхъуэхэр. АдэкIэ-мыдэкIэ, цех щIыкIуэм зэгъэщIапхъэщ. ЗэкIуэкIа къаехэкIмэ, абыхэм уагъэ-

сымэджэн дэнэ къэна, уи гъащIэм и дежкIи шынагъуэщ. Фахуэсакъ Iэгъэбэгъуэм, майонезым, псынщIэу зэкIуэкI нэгъуэщI ерыскъыхэкIэми.

Ещанэраэу, пщыхьэщхьэм упэрыIтысхьэу нэку щыху ерыскъы Iэнэм упэрысыныр зэранышхуэщ. Махуэшхуэр нэхъ щIэщыгъуэ хъунущ ущIэкIрэ жьы къабзэм ухэту, уи ныбжьыгъуэм я гъуэсу уи нырщ, згъуэтыжу ужеснырщ.

- Илъэсыщ!э жэщым щагъэжIуэщI фадэм теухуауэ сыт жиепIэнт ди газетым и щIэджыкIакIуэхэм, Светланэ?

- Фадэр узынщагъэм и бийщ. Абы зэн утегушхуэ хъунукъым, текIуаи щы-Iэкъым. Мыпхуэдэ щапхъэ къэсхьынщ. Илъэсыщ!э жэщым сымаджэщым зы щIалэ нашат, фадэр емызэгъэауэ, абы сымаджэ хьэпъэ ищIауэ. -Мыбы и гур фадэм зэгуеч иджы, - жыIэу дыгуэвэрэр дохутырхэм тъэкI къэдгъанэртэкъым, щIалэр къедгъэлын папщIэ. Абы и гъуэсжэм зэрыжаIэмкIэ, аразэшр зззэмызэхэт, мазхэшхуэхэм дежт, щефэр, ари хагъэзыхьмэ. Фадэ ефэуэр емыса, ар зэмызэгъэ щIыхум и дежкIэ шынагъэ дыдэщ аркъэ стэканри. Ар щIыжьысIэращи, щхьэж езэгъыр ищIэжьын хуейщ, адрейхэми «фIыуэ сыкъэпIъатгъэмэ, пщIэ къыхсэупщIмэ, ефэ»-, жаIэу щIыхум и гум щIытегъуэлъхьэн щIэкъым.

Уэззэгъынпэу щытми, фадэжэкIэми куэду яхэпщ щIыхум и узынщагъэм зэран хуэхъуэхэр. АдэкIэ-мыдэкIэ, цех щIыкIуэм зэгъэщIапхъэщ. ЗэкIуэкIа къаехэкIмэ, абыхэм уагъэ-

Аркъэм и закъуэкъым гъэпщкIуауэ щIахур, атIэ апхуэдэщ шампанскэхэри конЬяккэри. Ахэр, дауи, нэ хъ пудщ. Ауэ зыщыымыгъэгъупщэ узынщагъэр зэрыльпанIэр. Фадэ мыхъумыщIэм илыкIхэм я бжыгъэр ИльэсыщIэ жэщым куэдкIэ нэ хьыбэщ, адрей кIыззэрыкIуэ махуэ хэм нэ хъэ. Фи щхьэ и мыгъуагъэ къэмылъхьуэу, фызыхуэсакъыжьыну фыкъыхуэоджэ псори.

- ИльэсыщIэм и нэщэнхэм ящыщщ хьэрэкIыгтIэ зэмылIэужьыгъуэхэр куэду дэгъэуенри. Куэдрэ кIо хьу абыхэмэ зэранигъэ къыщащэ...

- ХьэрэкIыгтIэхэм ящыщ нэхъ щынагъуэ хэр иныш-хуэу къауэу, зыхыбIу зэрыкIыу щыIэхэращ. Ауэ, умысакъмэ, абыхэм и нэхъ цIыкIу дыдэри цIыхум и узынщагъэмкIэ зэрану нырщ, згъуэтыжу ужеснырщ.

- Илъэсыщ!э Iэнэм щагъэжIуэщI фадэм теухуауэ сыт жиепIэнт ди газетым и щIэджыкIакIуэхэм, Светланэ?

- Фадэр узынщагъэм и бийщ. Абы зэн утегушхуэ хъунукъым, текIуаи щы-Iэкъым. Мыпхуэдэ щапхъэ къэсхьынщ. Илъэсыщ!э жэщым сымаджэщым зы щIалэ нашат, фадэр емызэгъэауэ, абы сымаджэ хьэпъэ ищIауэ. -Мыбы и гур фадэм зэгуеч иджы, - жыIэу дыгуэвэрэр дохутырхэм тъэкI къэдгъанэртэкъым, щIалэр къедгъэлын папщIэ. Абы и гъуэсжэм зэрыжаIэмкIэ, аразэшр зззэмызэхэт, мазхэшхуэхэм дежт, щефэр, ари хагъэзыхьмэ. Фадэ ефэуэр емыса, ар зэмызэгъэ щIыхум и дежкIэ шынагъэ дыдэщ аркъэ стэканри. Ар щIыжьысIэращи, щхьэж езэгъыр ищIэжьын хуейщ, адрейхэми «фIыуэ сыкъэпIъатгъэмэ, пщIэ къыхсэупщIмэ, ефэ»-, жаIэу щIыхум и гум щIытегъуэлъхьэн щIэкъым.

Уэззэгъынпэу щытми, фадэжэкIэми куэду яхэпщ щIыхум и узынщагъэм зэран хуэхъуэхэр. АдэкIэ-мыдэкIэ, цех щIыкIуэм зэгъэщIапхъэщ. ЗэкIуэкIа къаехэкIмэ, абыхэм уагъэ-

ЩIэ ЛЕЙ зыкIэрылъ щIыхум и гъащIэр, ику иту къапщтэмэ, илъэс 12-15-кIэ нэхъ кIэщI хьууэ къалытэ дохутырхэм. Пщэр хъунымэ щIэуэсугъуэ хуэхъуэхэм ящыщщ щIыхьэщхьэм егъэлеяуэ ушэнри. Ауэ абыкIэ арэзыкъым американ дохутырхэр. ЖэщкIи махуэкIи, иумыгъэлеймэ, ушэхныр къезэгъыу ябж. Псалъэм папщIэ, сыт хуэдэ зэманым деж уи щхьэр узми хущхьуэ зыбохьэлIэри мэхъуэж, ауэ нэхъ псынщIэу узыр зыщхьэщыбгъэкIын щхьэкIэ нэхъыбэ уефэнкIэ Iэмал зимыIэщ.

- ЦIыхухэм щэ лейм зыщахьумэнмкIэ диетэ зэхуэмыдэу 28000-м щIитгъу щыIэу къалытэ икIи зы щIыхум сэбэл хуэхъуэ адрейм и эрэн къекIынкIэ зыхуэIуэ щIыкIэкъым, -жеIэ а IуэхугъуэхэмкIэ дыхэпсалъэ, къалэ сымаджэщым гу уэхэмкIэ и дохутыр **Мамий ФатIимэ**. - Псом хуэмыдэу фошыгъу, гу уэ зиIэхэм ерыскъы пыуХыкIахэр хьухахьуэр ирагъэщхьпхьэщ.

Ерыскъыр къыпкIэрымыщIэу гъэткIугъуафIэ хъунущ куэдэр бгъэныщкIумэ, кIыщынэмыщIауэ, махуэм псы литритIым изблагъэ уефэмэ. Мазы хэбгъэ хъунуэхьм щей, кофе, шагъыр хуэдэхэр. Махуэм пшхы ерыскъым щIэлъ къэуатымрэ бгъэкIуэд къарумрэ зэпэлъытатпхьэщ. КьыззрахутамкIэ, къаруушхуэ зыгъэкIуэдхэм е спортым дихьхэхэм къэуату 400 зы сыхьтым ягъэкIуэд, щIэныгъэлIхэм - 200, пщIэджьакъкIэ лъэсу, лъакъэуэрыгъажжкIэ къэзымыхьхэм е зарядкэ зыщIхэм - 150-300.

Адэ-анэхэм, адэшхуэ-анэшхуэхэм, нэхъ къарууфIэ, губзыгъэ хъун я гугъэу я бынхэм куэд яшхыу ягъасэ, балигъ щыхъуам и дежи Iэпкльэпкъыр зыхуэщIэкъуэр удыдэрэщ, - пещэ Мамий ФатIимэ и псалъэхэм. - Псом хуэмыдэжу щIэныгъэлIхэр, лэжьапIэм машинэкIэ кIуахэмкIэ, лифткIэ зекIуэжэр, щыс зэпытхэр щIэхьу пшэр мэхъу. Апхуэдэм деж нэхъ машIэу шхэныркъым зэпытатар, атIэ Iэпкльапкъыр нэхьыбэу зегъэкIуэнырщ.

Iэмал имыIэу шхыпхъэщ лыхэкIхэмрэ гъэшхэкIхэмрэ, витамин В12, В2, D зыхэльхэр. Мы витаминхэм хуэчэм цIыхуэхэм псантхуэ уэзэр нэхъ кьоуалIэ. Абы и пэныкъуэкIэ лы зымышхэ-хэхэм я Iуэхур нэхъ гугъэщ, абыхэм витамин нэхъыбэ зыхэлъ ерыскъыкIэ зыхуэмысакъыжу хъунукъым.

ЩэлейкIэ дгъэкIуэдыным яужь дитурэ, нэгъуэщI упщIи къоув. Гъуру ушытынкIи фIыуэ пIэрэ? ФIыщ уэ гъэтIылъахэм, псантхуэ уз Iейхэм я эранкIэ гъур умыхъумэ.

Гъур, пшэр хъхуныр ерыскъым щемыльытан щыIэщ - ар лЭуэкIэ къыпхуэкIуэнкIэ хъунущ.

ЛЭужьыгъ

Егъэджэныгъэм и пэ лъэбакъуэхэр

Къалащхьэм и тхыдэм и напэкIуэцIхэм кIыззраIуэтэжьыкIэ, 1859 гъэм Налшык кIыщыгъэIуахауэ щытащ апэ школхэр. Абы лъабжьэ хуэхьуэ «Бгырыс еджапIэхэм я устав» дэфтэрыр. ЩIэныгъэм апхуэдэ гулыгъэ ирата нэужь, еджэным гу хуэзыщIа щIалэгъуалэм я бжыгъэр нэхъыбэ хъуащ.

• Ткъдэм щыщ

А ДЭФТЭРЫМ ипкъ итклэ, къалащхьэм къыщыззIуахауэ щытащ классищ къыщыбгъхьу хъуну еджапIэ. Абы сабийхэр щыхурагъадджэрт, псом япэраэу, дин Iэхъум, адэкIэ урысыбзэм, есэпым, географием, гулыитэ хуащIырт сурэтщIыныкIэ дахэу тхэнымрэ. ЕджапIэм хэт пансионым щыIэхэр унагъуэ къулейхэм, лъэпкъ цIэрыIуэхэм кьаХэкIа щIэблэт. Зи гугъу тщIы еджапIэр апэ дыдэу къэзыухахэм я бжыгъэр тх уцIрэ тIуэр хъурт. Абыхэм я нэхъыбэр урыст. Адыгэу я этыр цIыху пщыкIуийт, балъкьэрэхэр тху хьуэ арат. Ахэр ирагъадджэрт Кьармэ Исхьэкъэрэ Джабоев Ахьиярэ.

Нэхъ иужьыIуэкIэ еджапIэм кьащтэу хуежьащ адыгэ, балъкьэр мэкъумэшыщIэхэм я бынхэри. Еджэну гукъыдэж зиIэхэр куэдкIэ нэхъыбэ хъурт, еджапIэм иIэ Iэмалхэм нэхъ-рэ. Уеблэмэ ар къызэрызэIуахрэ илъэс щэщI щыхьуам щыгъуи абы зэрызиужьышхуэ щыIэтэкъым: пансионым щыпсэууэ еджэр щыху бльщI хъурт, кьакIуэ-кIуэ жу еджэр плIыщIым щIигъу кьудейуэ арат. Аущ кьыхэсэщIыпхэщ абы ирихьэлIэу еджапIэм къудамэщIэ къыщыIэуахауэ зэрыщытар. Абы мэкъумэщ IэщлагъэлIэр щрагъадж эрт

Егъэджэныгъэм фIыуэ зыщIимыужьым и щхьэусыгъуэхэм ящыщт егъэджакIуэхэр кьаззрегъэмэщIэкIыр. Абы кьыхэкIыу, 1873 гъэм егъэджакIуэхэр щагъэхьэзыр класс хэхэ кьыщыIэуахауэ окружной еджапIэм. ИтIанри, лъэпкь щIэныгъэлIу, Iэщлагъэ лIу диIэр ма-щIэ дыдэт: 1878 гъэм ирагъэджа цIыху 7384-м адыгэу яхэтыр 89-рэт, балъкьэру - 35-рэт

Iуэхур ирагъэфIэкIуэн папщIэ, 1896 гъэм Налшык кьыщыззIуахащ балигъ хьуахэр щеджэну хуит тхьэмахуэ школ. Абы кьекIуалIэхэм я ныбжьыр илъэ 18-р - 40 хьурт зэджэри КьурIэн льапIэм и закъуэт. Бгырыс-хэм я еджэныкIэ щIэныгъэ кьахуэхьуу щытащ Ставрополь дэта гимназиер. XIX лIащIыгъэм и кIэм а еджапIэр кьауХахIэт бгырыс щIалэгъуалэм ящыщу цIыху 800-м. АдэкIэ абыхэм я бжыгъэм зэхьуэ зэпхьуэ екIуэщIащ. Бгырыскъым ящыщ щеджэрт Харьков дэт технологие институтми, Санкт-Петербург и къэрал университетми.

Апхуэдэ еджапIэхэм щIэныгъэ щызрагъэгъэтауэ щытащ ди льэпкь щIэныгъэм, щэнхабзэм и льабжьэр зыгъэтIылъхьэу ХьэтIохъущокъуэ Къазий, Абыкьу Мухьэмэд, Кьармэ Исхьэкъ, Сэхъу Iуэзер, Тамбий Пагуэ сымэ, нэгъуэщIхэмрэ. АдэкIэ абыхэм я къащIэуэкIа ещIыкIуэ зэпхьуэ екIуэщIащ. Абы и жьлэ псоми щIэныгъэм и нэхъыр дезыгъэзэ IащлагъэлI гупышхуэ.

БЭЛЭТОКЪУЭ Све тэ.

• Узыншагъэ

Фшхыр хущхъуэ фхурехъу!

Диетотерапиер жьжьэ кIыщожь. Псалъэм папщIэ, Китайм дохутыр-диетологхэр щыIащ Чжоу династием (ди эрэзэ кIыхьэщиу и щэ кIыхьэу Щ.Iщщыгъуэм) и лъхьэнэм.

Диетэр Iыгъыныжькъэ куэд елытащ щIыхум и илъэс бжыгъэм, узыщагъэм, дунейм и щытыкIэм, нэгъуэщIхэми. Дуней псом кIыщащIыхьу дохутырхэу Авиценнэ, Парацельс, Гиппократ сымэ щэ лей зыкIэрылъ щIыхур сымаджэу кьалытэрт. Гиппократ жиIэгъат: «Фшхы ерыскъыр хущхъуэ фхурехъу».

ЩэлейкIэ зыкIэрылъ щIыхум и гъащIэр, ику иту къапщтэмэ, илъэс 12-15-кIэ нэхъ кIэщI хьууэ къалытэ дохутырхэм. Пщэр хъунымэ щIэуэсугъуэ хуэхъуэхэм ящыщщ щIыхьэщхьэм егъэлеяуэ ушэнри. Ауэ абыкIэ арэзыкъым американ дохутырхэр. ЖэщкIи махуэкIи, иумыгъэлеймэ, ушэхныр къезэгъыу ябж. Псалъэм папщIэ, сыт хуэдэ зэманым деж уи щхьэр узми хущхьуэ зыбохьэлIэри мэхъуэж, ауэ нэхъ псынщIэу узыр зыщхьэщыбгъэкIын щхьэкIэ нэхъыбэ уефэнкIэ Iэмал зимыIэщ.

- ЦIыхухэм щэ лейм зыщахьумэнмкIэ диетэ зэхуэмыдэу 28000-м щIитгъу щыIэу къалытэ икIи зы щIыхум сэбэл хуэхъуэ адрейм и эрэн къекIынкIэ зыхуэIуэ щIыкIэкъым, -жеIэ а IуэхугъуэхэмкIэ дыхэпсалъэ, къалэ сымаджэщым гу уэхэмкIэ и дохутыр **Мамий ФатIимэ**. - Псом хуэмыдэу фошыгъу, гу уэ зиIэхэм ерыскъы пыуХыкIахэр хьухахьуэр ирагъэщхьпхьэщ.

Ерыскъыр къыпкIэрымыщIэу гъэткIугъуафIэ хъунущ куэдэр бгъэныщкIумэ, кIыщынэмыщIауэ, махуэм псы литритIым изблагъэ уефэмэ. Мазы хэбгъэ хъунуэхьм щей, кофе, шагъыр хуэдэхэр. Махуэм пшхы ерыскъым щIэлъ къэуатымрэ бгъэкIуэд къарумрэ зэпэлъытатпхьэщ. КьыззрахутамкIэ, къаруушхуэ зыгъэкIуэдхэм е спортым дихьхэхэм къэуату 400 зы сыхьтым ягъэкIуэд, щIэныгъэлIхэм - 200, пщIэджьакъкIэ лъэсу, лъакъэуэрыгъажжкIэ къэзымыхьхэм е зарядкэ зыщIхэм - 150-300.

Адэ-анэхэм, адэшхуэ-анэшхуэхэм, нэхъ къарууфIэ, губзыгъэ хъун я гугъэу я бынхэм куэд яшхыу ягъасэ, балигъ щыхъуам и дежи Iэпкльэпкъыр зыхуэщIэкъуэр удыдэрэщ, - пещэ Мамий ФатIимэ и псалъэхэм. - Псом хуэмыдэжу щIэныгъэлIхэр, лэжьапIэм машинэкIэ кIуахэмкIэ, лифткIэ зекIуэжэр, щыс зэпытхэр щIэхьу пшэр мэхъу. Апхуэдэм деж нэхъ машIэу шхэныркъым зэпытатар, атIэ Iэпкльапкъыр нэхьыбэу зегъэкIуэнырщ.

Iэмал имыIэу шхыпхъэщ лыхэкIхэмрэ гъэшхэкIхэмрэ, витамин В12, В2, D зыхэльхэр. Мы витаминхэм хуэчэм цIыхуэхэм псантхуэ уэзэр нэхъ кьоуалIэ. Абы и лъэныкъуэкIэ лы зымышхэ-хэхэм я Iуэхур нэхъ гугъэщ, абыхэм витамин нэхъыбэ зыхэлъ ерыскъыкIэ зыхуэмысакъыжу хъунукъым.

ЩэлейкIэ дгъэкIуэдыным яужь дитурэ, нэгъуэщI упщIи къоув. Гъуру ушытынкIи фIыуэ пIэрэ? ФIыщ уэ гъэтIылъахэм, псантхуэ уз Iейхэм я эранкIэ гъур умыхъумэ.

Гъур, пшэр хъхуныр ерыскъым щемыльытан щыIэщ - ар лЭуэкIэ къыпхуэкIуэнкIэ хъунущ.

ЛЭужьыгъ

• Ди Iуэхущ!апIэхэр

Ерыскъы тэмэм яIэрохьэ

Сабийхэм папщIэ гъэшхэкI шхыныгъуэхэр щагъэхьэзыру Налшык дэт Iуэхущ!апIэр кьыхэзрэзрэкIуэщIэр илъэс щыкъуэм щIигъуащ. Зэманыр щыхьэпIэ, сабий шхыныр зэгъубдауэ щыщытаи - зэи къэнакьым а пщэфIапIэр щымыпэжьа. Иджыпсту бы щагъэкьазыр сабий мини 3.5-м я мазкуэ шхын. Абыхэм я нэхъыбэр кьыхащIыкI «Кэнжэ» совхозым кьраш щэм.

«ГъЭШЫМ кьыхэщIыкIа сабий шхын лIэужьыгъуэ 11 щагъэхьэзыр иджыпсту мы Iуэхущ!апIэм. Апхуэдэхэщ кашэр, зкуэр, шкуэр, ешIапъатэр, шавтэр, шэ гъэпщIгар, киселыр, нэгъуэщIхэри. Ахэр цIыкIуэхэм и чэзум яIэрохьэ, зы жэщ-махуэкIэ фIэкIаи щыбгъэт кьунукъым, - и нэ щIэт Iэнатlэм гъуэгуавэ жиIэ къэзым и сабий поликлиникэ №1-м и дохутыр нэкьыщхьэ Мэргушаевэ Фатимэ. - Къыхэгъэщщыпхъэщ абыхэм ящыщ дэтхэнэри гъэш кьабзэм къызэрыхэщIыкIар, химиие къыгъэIуэ пIэхэкъ хэмыльэ. ПщэфIапIэм щагъэхьэзыр шхыныгъуэхэр пщIэншэу ират Налшык къаIэм, Хьэсэней, Кэнжэ, Бепая Речкэ, Iэдиикку жыпхэм щыIэ сабий поликлиникэхэм екIуалIэ, зи ныбжьыр илъэс иримыкъуа сабийхэм. Шхыныр цIыкIуэхэм къызэрырат рецепт шхьэхуэр абыхэм сабий доунырым яоуэгъ.

Мэремщауэм зэрыжиIэмкIэ, дисбиоз къызэуэ сабийхэм папщIэ пщэфIапIэм щагъэхьэзыр бифидумбактерин зыхэлъ Iэшхэкl шхын щыхьэхуэ. Апхуэдэ узыфэ зиIэ балигъхэми мы ерыскъыр Iуэхущ!апIэм къыщащэхуну хуитщ. Апхуэдэу сабий пщэфIапIэм щагъэхьэзыр псори ЗЭбэщ операциэ ящIагъэшIэхэм, зи къарур зэфIэзыгъуэвэжьыр, узыншагъэр зэтезыгъэувэжьыр куей цIыкIуэхэм я дежкIэ.

Илъэси 3 и пэкIэ Дунейпсо Жор Плъэжьымэ мы сабий пщэфIапIэм тыгъэ кьыхуищащ гъэшыр, абы кьыхащIыкI шхыныгъуэхэр, ахэр зракIэ, зралъхьэ хьэкъущыкъур стерилизацэ зэращI ЭмэпсжмкIэ. Кьалэ администрацим и фIыгъэкIэ, пщэфIапIэр зыхуей хуагъэзэжащ, зэрахьащ, абы щIэуэ щIагъэуващ элекроткъуакIэ лажьэ котелэхэр, газ кьжэкуэр.

Кьалэмэрэ абы кьедза жьлэкэмрэ щыпсэу сабийхэм щыкIалъэгъапIэ поликлиникэ №2-ми и Iэщ!ипъэ мыкъуа цIыкIуэм щахуищагъэ Iуэхущ!апIэ щхьэкуэ. ГъэшхэкIхэм нэмыщI, мыбы щагъэхьэзыр хадэхэкI зэмыпIэжьыгъуэхэм кьыхэщIыкIа хьэнтхъупсхэр, кIэртIоф убар, мыIэрьсэ киселэр, пельмешкьэщIыкIа щхыныгъуэхэр, нэгъуэщIхэри.

- Сабий шхын щагъэхьэзыр центрыр илъэс 20-м щIигъуауэ мэлажьэ. Ар щхьэ щIэ кьалэ клиникэ сымаджэщ №1-м. Шхыныгъуэ мини 4-м нэс щагъэхьэзырыфIынущ мыбы. ЗэкIэ абы куэныкьуэхэр зэрыхъуэ миным щIигъуу араущи, абыхэм папщIэ зэпыу имыIэу мэлажьэ мы пщэфIапIэм. - жеIэ кьалэм дэт сабий поликлиникэ №2-м и унафэщI Занкишиевэ Любэ. - Центрыр зыхуеину Iэмэпсымэ псомкIи къызэгъэпэщащ. Абы щагъэхьэзыр сабий шхын зэмылIужьыгъуэ 13. Гъэшыр, хадэхэкIэр, пхъащхьэмыщхьэхэр «Кэнжэ» совхозымрэ «Гузоев»-ней Iуэхущ!апIэмрэ я лэжьакIуэхэм къытIэрагъэхьэ.

ТАМБИЙ Линэ.

• Къеблагъэ, Илъэсыщ!э!

Налшык къалэ дэт сабий гъэсапIэ №40-м щыкIуэм я илъэсыщIэ махуэшхуэр щекIуэкIащ. Курыт гупым хэт сабийхэм дахэу зыкъагъэльэгъуащ а махуэм, адыгэбзэкIэ уэзэр жаIащ, къэфащ, джэгуащ. Хуболовэ Маринэрэ Середа Татьянэрэ я гъэсэн щыкIуэр нэжэгужэт, абыхэм я дэрэжэгъуэр нэхъ-рэ къаIэгырт я зыкьэгъэльэгъуэнымрэ щIэныгъэ-анэхэм. Ауэ псом хуэмыдэу ахэр зыщыгуфIыкIар Уае Дадэмрэ У эс Гуащэмрэ кьыхуахьа саугъэтхэрщ.

Сурэтыр **КЪАРЕЙ Элинэ** *трихащ.*

• Хьэужьхуэр

Щхьэлыкъуэ кьуажэ щыпсэу Шыбзыхъуэ Залым Мухьэдин и къуэр къащIалъхуа махуэщ дыгъэгъазэм и 31-рн, сохъуэхъу

Си папэ гумащIэу си псэм хуэдэу фIыуэ слъагъу! Уи махуэшхуэмкIэ сынохъуэхъу. Узынщагъэ быдэрэ дэрэжэгъуэрэ уиIэну, Илъэсыщ!эм фIыгъуэ куэд кьыпхуэдэкIуэну, дыбгъэгушхуэу, удгъэгуфIэу, мамэрэ уэрэ фызэгъусэу куэдрэ утхуэпсэну си гуапэщ.

Уи къуэ цIыкIу Инал.

Семэн Резуанрэ Махуэ Анжелэрэ дыпывохъуэхъу унагъуэ пльэщ фыхъуну

ЗэгурыIуэрэ лъагъуныгъэрэ, хабзэрэ нэмысрэ щызекIуэ, сабий дыхьэшх макъыр жьгъырууэ щыIу, зи жьэгур мыужьых унагъуэ пльэщ фыхъуну, фи насыпыр щызу гъащIэ дахэ зэдефхьэкIыну, Илъэсыщ!эм фIыгъуэ кьыфхуздихьыну псэуэгъу зэхуэхъуа ныбжьыщIитIым дыныбовхъуэху.

Жылаесхэз Замир, Бэлтэ, Темырлан.

Къыщалъхуа махуэр нобэ егъэлъапIэ Нот Алим Анзор и къуэм

Уи нэхъыжьхэм я жьауэм ущIэту,
Утыку уихьэмэ, уцIэрыIуэу,
Уи цIэр фIыкIэ игъэIуу,
Узынщагъэ уиIэу, унасыпыфIэу,
Берычэтэр уи Iэнэгу,
Iуэху ебгъажьэр ефIакIуэу,
ЕмыкIу зыкIи кхыумыхьу,
Сытым дежи ущапхъэу,
IуэхущIэр уи машIэу,
Гухэхъуэр уи бэу,
Илъэс куэдкIэ Тхьэм унгъэпсэу!

Уи анэшхуэр, уи адэ-анэр, уи къуэш-уи шыпхъуэр.

Iуэхутхьэбзэщ!э

Я нэгу зрагъэужьыну цIыхуэр зыщIыпIэ зэрыкIуэнум и Iуэхуэр кьаХуэзэгъэпэщыным и мызакъуэу, «Карла турIуэхущIапIэм сыт хуэдэ хьэлыр дэнэ щIыпIи хуэгъэIэпхъуэнущ. Турфирмэм и ав тобуСхэмкIэ сыт хуэдэ хьэлъэри узыкуей кьалэм пхуашэнщ пIалъэ кIэщIым кьриубыдэу. Апхуэдэ Iуэхутхьэбзэм и уасэр ельытащ зэгъэпхъуэ хьэлъэм и инагъым. Ар дэтхэнэми езым кьыхуэбжьынущ, заказым и щIыхьэт тхыльхэр щитхкIэ, Iуэхущ!апIэм, «навигационная система» жьыхуаIэ зэрИлэм и фIыгъэкIэ, ягъэIэпхъуэ хьэлъэм фи нэIэ сыт щыгъуи фхутегъэтынущ.

«Карла» турфирмэм Iуэхутхьэбзэ зыхуилъэк псоми компанием и диск онтнэ картэиретIуэ хутхьэбзэм пэкIуэ ущасэм и процент 15-р ахьшэу ди и счетым халъхьауэ. Фирмэм Iуэхутхьэбзэ иригъэлэжьыну цIыхур кьекIуэлIэху, а счетым иджыри процент 15-р хагъэхьэнущ. Апхуэдизэрэ зэхуэхьэса бжыгъэр ирикъумэ, дисконтпэ картэмкIэ фирмэм илэжь Iуэхутхьэбзэм и уасэр ептыж хьунущ.

Iуэхущ!апIэм и автобускIэ гъуэгу утетмэ, махуэм тIэу уагъэшхэнущ, уемыкьэ щIыкIэ ныкъэпса ерыскъыр пхуагъэхьэзырурэ. ЙкIи абы щхьэкIэ билетым и уасэр нэхъ льапIэ хьуркъым.

«Карла» турист фирмэм сыт хуэдэ Iуэхущ!апIэми и лэжьакIуэхэр тыншу нишэсыфынущ семинар, конгресс, нэгъуэщI зэIущIэхэр щекIуэкI щIыпIэм, Iуэхущ!апIэм и кьудамэх эм щылажьэ псори Юрысейм и сыт х уэдэ кьали щIэзэ хуишэсыфынущ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Спортымрэ туризмэмкIэ и министерствэм, КъБР-м и Спортым и ветеранхэм я советым, Ислъэмей къуажэ администрацим гущIыхь ящыхьэуэ хъыбар фагъащIэ бэнакIуэ цIэрыIуэ, СССР-м спортымкIэ щIыхь зиIэ и мастер **Хьэх Хьэсэн Iуэбэчыр и къуэр** зэрыпламкIэ икIи ахэр дунейм ехьжам и Iыхьлыхэмрэ благъэхэмрэ яхуогузавэ.

Я нэгу зрагъэужьыну цIыхуэр зыщIыпIэ зэрыкIуэнум и Iуэхуэр кьаХуэзэгъэпэщыным и мызакъуэу, «Карла турIуэхущIапIэм сыт хуэдэ хьэлъи дэнэ щIыпIи хуэгъэIэпхъуэнущ. Турфирмэм и ав тобуСхэмкIэ сыт хуэдэ хьэлъэри узыкуей кьалэм пхуашэнщ пIалъэ кIэщIым къриубыдэу. Апхуэдэ Iуэхутхьэбзэм и уасэр ельытащ зэгъэпхъуэ хьэлъэм и инагъым. Ар дэтхэнэми езым кьыхуэбжьынущ, заказым и щIыхьэт тхыльхэр щитхкIэ, Iуэхущ!апIэм, «навигационная система» жьыхуаIэ зэрИлэм и фIыгъэкIэ, ягъэIэпхъуэ хьэлъэм фи